
Møteinnkalling

Til: Instituttstyret

Kopi til: Ledergruppen ILU

Om: Møte i instituttstyret torsdag 4. februar 2021

Møtetid: 09:00-14:00

Møtested: NTNU Zoom

Eksterne styrerepresentanter:

May-Brith Ohman Nielsen (styreleder), professor, Universitetet i Agder
Vegard Iversen, fylkesdirektør for utdanning i Trøndelag fylkeskommune

Studentrepresentanter:

Emma Solberg
Amanda F. Farrag

Representanter for fast vitenskapelig ansatte:

Torkel Haugan Hansen
Lise Vikan Sandvik
Ingvil Bjordal

Midlertidig vitenskapelig ansatte:

Gry Olsen Ulrichsen

Teknisk-administrativt ansatte:

Charlotte Gaertner

Fra instituttledelse og -administrasjon:

Torberg Falch, Jesper Aagaard Petersen, Mari Nygård, Elin Bø Morud, Øystein Wormdal
og Anita Brækken (referent). Oddveig Storstad (sak 1/21)

Meldt forfall:

-

Postadresse

Institutt for lærerutdanning,
NTNU

7491 Trondheim
Norway

Org.nr. 974 767 880

postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu

Besøksadresse

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

Saksbehandler

Anita I. Brækken

anita.brakken@ntnu.no
Tlf: 73559396

ORIENTERINGSSAKER

ILU 1/21

Orientering om virksomheten*Hensikt: Instituttledelsen orienterer.*

- Koronasituasjonen
- Endringer i faste stillinger
- Nye arbeidsplasser – ekspansjon på campus
- Arbeid med psykososialt studentmiljø
- Kunstfaglig forskning på ILU og NTNU
- ICCS-prosjektet v/Oddveig Storstad (TBC)

DISKUSJONSSAKER

ILU 2/21

Studiekvalitet og porteføljeutvikling*Hensikt: Diskusjon og tilbakemelding på instituttets arbeid med utdanningskvalitet. Studiekvalitet, emneportefølje og studieprogram er områder som ifølge styringsreglementet skal behandles i styringsorganet.*

Vedlegg:

- Saksnotat om studiekvalitet og porteføljeutvikling ved ILU
  - Studieprogramrapporter 2020

ILU 3/21

Årsrapportering virksomhetsstyring 2020*Hensikt: Presentasjon av instituttets rapportering til SU-fakultetet.*

Vedlegg:

- Saksnotat årsrapportering

VEDTAKSSAKER

ILU 4/21

Endelig budsjett 2021*Hensikt: Jamfør vedtak i ILU 19/20 i forrige styremøte skal instituttleder legge fram forslag til endelig budsjett i styremøtet i februar 2021.*

Vedlegg:

- Saksnotat om endelig budsjett 2021

ILU 5/21

Styre eller alternativ ordning

Hensikt: Instituttet er bedt om å vurdere egen medbestemmelsesordning som forberedelse til ny styreperiode fra august 2021. Vi ønsker styrets synspunkt.

Vedlegg:

- Saksnotat om medbestemmelsesordning ved ILU
  - Notat fra SU
  - Notat fra organisasjonsdirektør NTNU
  - Høringsinnspill fra ILU på Fafo-rapport

Eventuelt

Instituttstyret ILU

Sak ILU D2/21 Studiekvalitet og porteføljeutvikling ved ILU

Hensikt: Diskusjon og tilbakemelding på instituttets arbeid med utdanningskvalitet. Instituttleder tar innspillene fra styret med i det videre arbeidet.

Vedlegg:

- Studieprogramrapporter 2020

Studiekvalitet og porteføljeutvikling ved ILU

1. Innleiing

Studiekvalitetsarbeidet og utviklinga i studieporteføljen er ein heilt sentral del av det strategiske utviklingsarbeidet ved ILU og har stor merksemd ved instituttet. Temaa studiekvalitet og studieportefølje har vore diskuterte i instituttstyret årleg i sakene 3/18, 4/19 og 3/20. Saksframlegget følger i stor grad den same oppbygginga som notatet frå 2020, men vi har lagt til ein eigen del om status for masterutdanningane på 1,5–2 år i år.

Føremålet med å drøfte studiekvalitetsarbeid og studieporteføljeutvikling i styret er å gje styret eit innblikk i arbeidsmåtane og utviklinga ved ILU når det gjeld studiekvalitetsarbeid og studieporteføljeutvikling og å få innspel frå styret i det vidare strategiske utviklingsarbeidet knytt til studieområdet.

2. Gjeldande studieportefølje

Det er ikkje gjort store endringar i studieporteføljen ved ILU for studieåret 2021/2022. Alle dei etablerte gradgivande utdanningane blir vidareførte, men som følgje av den usikre økonomiske situasjonen ILU sto i hausten 2020, er det fatta vedtak om å ikkje ta opp studentar til fleksibel PPU for allmennfag i 2021/2022¹.

Det siste kullet i den fireårige grunnskulelærarutdanninga avslutta utdanninga si våren 2021, og det er no berre studentar som er forseinka i studiet som framleis er aktive i dette studieprogrammet. Våren 2022 blir dei første kulla av grunnskulelærarar med masterutdanning uteksaminert. Frå kommande studieår blir fagporteføljen i grunnskulelærarutdanninga utvida til å inkludere 60 studiepoeng i norsk teiknspråk på syklus 1 i utdanninga. Tilbodet blir gitt i samarbeid med Institutt for språk og litteratur ved HF-fakultetet.

Frå hausten 2021 opprettar vi ei ny lærarspesialistutdanning i engelsk (60 studiepoeng). Det er også oppretta nye vidareutdanningstilbod i grunnleggande lese-, skrive- og matematikkopplæring (60 studiepoeng), norsk 2 for 1.–7. trinn (30 studiepoeng) og naturfag 2 for 8.–13. trinn (30 studiepoeng). Vidareutdanningstilboda i begynnarpplæring og utdanningsval, kvart på 30 studiepoeng, blir lagde ned. Resten av vidareutdanningstilboda fortsett som før.

¹ Styresak 64/20 i NTNUs styre, behandlet 3. desember 2020.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Sakshandsamar
7491 Trondheim	postmottak@su.ntnu.no	Sverres gate 12	+47 73590400	Charlotte Gaertner charlotte.gaertner@ntnu.no
Norway	www.ntnu.no/ilu			

Studieåret 2021/2022 tilbyr ILU desse studieprogramma:

Studieprogram	Omfang	Studieprogramleiar
Praktisk-pedagogisk utdanning, heiltid	60 sp	Juliette Boks-Vlemmix
Yrkesfaglærarutdanning, bachelor, 5 studieretningar	180 sp, 60 av dei ved ILU	Arve Leraand
Bachelor i arkiv og samlingsforvaltning	180 sp, 150 av dei ved ILU	Ingeborg Stensrud
Grunnskulelærarutdanning 1.–7. trinn, med 11 masterstudieretningar	300 sp	Torkel Haugan Hansen
Grunnskulelærarutdanning 5.–10. trinn, med 11 masterstudieretningar	300 sp	Anne Berit Lyngstad
Lektorutdanning 8–13, 6 studieprogram²	300 sp, 60 av dei ved ILU	Anita Normann
Master i fagdidaktikk, sju studieretningar	120 sp	Hildegunn Otnes
Master i skuleutvikling og utdanningsleiing, erfaringsbasert	90 sp	Thomas Dahl
Master - lærarspesialist, med fem studieretningar, erfaringsbasert	90 sp	Svein Arne Sikko
Master i arkiv og dokumentasjonsforvaltning	120 sp, 90 av dei ved ILU	Lars Christian Jenssen
Vidareutdanning, 23 ulike tilbod	30–60 sp (deltid)	Elin Bø Morud

Tabell 1 Studietilbod 2020/2021

3. Studiekvalitetsarbeidet ved ILU

3.1 Nøkkeltal om studia

Datakjeldene i avsnitt 3.1 er henta frå NTNU sitt system for verksemdstyring Bevisst og datauttrekk frå Felles studentsystem gjennom portalen Star tableau. Vi tek atterhald om at tala kan avvike noko frå dei offisielle tala i Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

² Studieprogramma ligg ved andre einingar ved SU-, HF- og IE-fakulteta. ILU leverer 60 studiepoeng og praksisstudia, som utgjer profesjonsfaget i kvar av dei seks studieprogramma.

3.1.1 Kandidatproduksjon og gjennomstrøyming

Oversikta i tabell 2 viser den totale kandidatproduksjonen per studieprogram i perioden 2017–2020 jamført med kandidatmåltala i statsbudsjettet for 2020. I perioden 2017–2019 har talet på uteksaminerte kandidatar vore aukande, og 2019 ser ut til å vere eit toppår med heile 681 kandidatar. Tala for 2020 er ikkje endelege, men vi forventar ikkje å uteksaminere like mange kandidatar i 2020 som i 2019. Ei viktig årsak til at vi forventar færre kandidatar i 2020, er at vi tok opp færre studentar til dei praktisk-pedagogiske utdanningane hausten 2019 – det samla kandidattalet for desse utdanningane gjekk dermed ned med 45 kandidatar i 2020. Kandidattalet for 2021 er forventa å gå kraftig ned ettersom ingen kull i grunnskulelærarutdanninga blir uteksaminert dette året.

Opptaket til den femårige grunnskulelærarutdanninga har vore stabilt høgt og fråfallet frå desse programma ser ut til å halde seg på eit lågt nivå (< 20 %). Det gir grunn til å forvente at kandidatproduksjonen i grunnskulelærarutdanningane kjem til å halde seg høg i åra etter 2021.

Studieprogram	Kandidatar 2017	Kandidatar 2018	Kandidatar 2019	Kandidatar 2020 ³	Måltal 2020
Grunnskulelærarutdanning 1–7	107	98	140	103	149
Grunnskulelærarutdanning 5–10	160	193	179	165	94
Yrkesfaglærarutdanning – bachelor	48	40	47	48	69
Praktisk-pedagogiske utdanningar	210	232	219	174	222
Arkiv- og samlingsforv. – bachelor	–	–	19	18	–
Toårige masterutdanningar	92	68	74	90	–
Andre⁴	11	15	3	3	–
<i>Sum uteksaminerte kandidatar</i>	<i>628</i>	<i>646</i>	<i>681</i>	<i>601</i>	–

Tabell 2 Kandidatar ved ILU 2020

Tabell 3 under syner til kva tid *i gjennomsnitt* studentane fullfører studia sine. I tabellen har vi tatt med tal for lektorutdanning 8–13 for å samanlikne tala for alle lærarutdanningane ved NTNU.

Dei toårige masterutdanningane skil seg ut med låg gjennomføringsgrad etter normert tid, men gjennomføringa tar seg opp når studentane får fleire semester på seg. Dette har samband med at ein del av studentane på dette programmet tar masterutdanninga ved sidan av jobb. Den fireårige

³ Registrerte kandidatar per 19.1.2021, og talet kan framleis auke.

⁴ Det er eit avvik mellom kandidattala per studieprogram og det totale talet kandidatar på ILU. Vi har ikkje funne ut kva for studieprogram dette avviket kjem frå.

grunnskulelærarutdanninga har lågare gjennomføring enn både yrkesfaglærarutdanninga og praktisk-pedagogisk utdanning. Vi ser fram til å sjå korleis gjennomføringsgraden i grunnskulelærarutdanninga utviklar seg ved overgangen til den femårige utdanninga. I yrkesfaglærarutdanninga ser vi ein aukande tendens i gjennomføringsprosenten i dei siste studiekulla. I kull 2017 fullførte heile 72,4 % etter normert tid og 74,1 % etter eitt ekstra semester. Bachelorutdanninga i arkiv- og samlingsforvaltning hadde opptak første gong hausten 2016 og første kull avslutta studiet våren 2019. I dette studiet er gjennomføringsgraden på berre 40,4 %, som er lågast i utvalet.

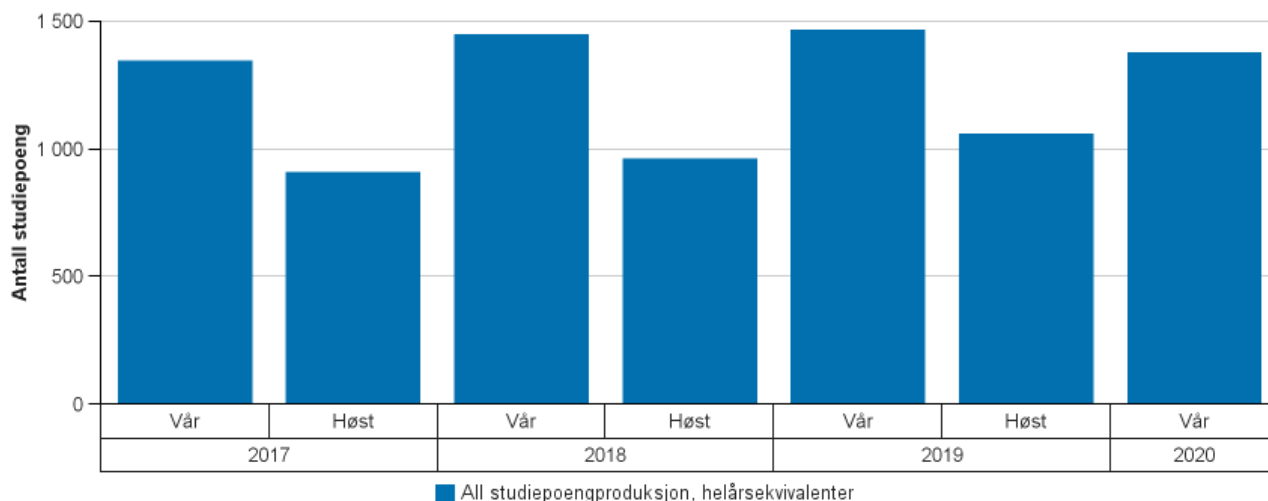
Studieprogram	Normert tid	Pluss 1 sem.	Pluss 2 sem.	Pluss 3 eller fleir
Yrkesfaglærarutdanning	67,4 %	69,0	70,1 %	73,3 %
Grunnskulelærarutdanning	58,6 %	61,1 %	64,1 %	65,1 %
Lektorutdanning 8–13	40,8 %	47,1 %	52,4 %	53,5 %
Praktisk-pedagogisk utd.	73 %	76,5 %	80,5 %	84,8 %
Toårig master	54,9 %	58,0 %	65,2 %	68,9 %
Arkiv- og samlingsforvalt.	39,0 %	40,2 %	45,1 %	46,3 %

Tabell 3 Gjennomføringsgrad i studia

3.1.2 Studiepoengproduksjon

Studiepoengproduksjonen i løpet av eit år fordelar seg ulikt på haustsemesteret og vårsemesteret. Årsaka til det er at ILU har mange emne som går over to semester med avsluttande eksamen i vårsemesteret.

Figur 1 Studiepoengproduksjon totalt for Institutt for lærarutdanning 2017–2020

Studiepoengproduksjonen auka frå 2017, då det vart produsert 2260 heilårsekvivalentar, til 2019, då det vart produsert 2529 heilårsekvivalentar. Produksjonen ser ut til å gå ned igjen i 2020 – våren 2020 vart det produsert 89 færre heilårsekvivalentar enn våren 2019. Om lag halvparten av denne nedgangen er knytt til

lågare opptak til dei praktisk-pedagogiske utdanningane hausten 2019. Studiepoengproduksjonen for hausten 2020 er førebels ikkje klar.

3.2 Overordna tiltak for å fremje studiekvaliteten ved ILU

ILU arbeider med tiltak for å fremje studiekvaliteten både på instituttnivå og på programnivå. Det er eit føremål at tiltaka på instituttnivå skal komme alle studieprogramma til gode, men med særleg vekt på lærarutdanning. I det følgjande skildrar vi nokre av tiltaka som vi arbeider med.

Oppstarten av masterdelen av grunnskulelærarutdanningane (4. og 5. studieår) har vore eit sentralt tema i studiekvalitetsarbeidet i fagseksjonane i 2020. Dei første emna på masternivå starta hausten 2020, og det er lagt ned eit stort arbeid for å førebu det siste studieåret når det første studentkullet skal skrive masteroppgåvene sine. Temaet har også stor merksemd nasjonalt. UHR Lærarutdanning har sett av middel til å etablere eit nasjonalt nettverk for masterrettleiarar i lærarutdanningane, for å styrke og samordne arbeidet med å skape gode praksisar for å rettleie og vurdere masteroppgåvene. Føremåla med nettverket er mellom anna å samordne institusjonane si forståing av kva omgrepa profesjonsretta, praksisorienterte og profesjonsrelevante masteroppgåver tyder i grunnskulelærarutdanningane og i lektorutdanningane, å legge til rette for erfaringsdeling om rettleiing og vurdering av masteroppgåver og å løfte fram gode praksisar. ILU v/Randi Solheim leiar det nasjonale nettverket, som i første omgang skal vere i drift ut 2022⁵ I desember 2020 fekk ILU også tildelt [5 millionar kroner frå Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning \(Diku\) sitt program for kvalitetsutvikling av praksis i lærarutdanningane](#) til prosjektet Praksisforankra norskfaglege masteroppgåver (PRANO). Prosjektet skal mellom anna prøve ut ein modell der studentgrupper ved universitetsskulane arbeider saman med praksislærarane om å utvikle masterprosjekt som er forankra i praksis, på same tid som dei får tett oppfølging av tilsette ved ILU med spisskompetanse på feltet. Ann Sylvi Larsen leiar dette prosjektet.

ILU si ordning med å lyse ut prosjektmiddel med mål om å utvikle utdanningskvaliteten er no godt etablert på instituttet. I 2020 var det 9 prosjekt som søkte om middel, og vi delte ut i alt 388 000 kroner fordelt på sju prosjekt. Vi er svært stolte over at prosjektet Lydrik(k) (Sindre Dagsland, Even Igland Diesen og Ola Harstad), som fekk tildelt prosjektmiddel i 2019, kunne ta imot [DIKU sin Utdanningskvalitetspris for 2020](#). Resultata frå eit anna prosjekt, med tema berekraftig utvikling (Hilde Ervik), fekk [omtale som hovudoppslag på NRK sine nettsider](#) i september. Fleire andre resultat frå prosjekta er presenterte i [bloggen til SU- og HF-fakulteta](#).

Internasjonalisering og studentmobilitet er eit stadig aktuelt tema og eit viktig utviklingsområde i lærarutdanningane. ILU sitt internasjonale forum har representantar frå fagseksjonane og arbeider med mål om å kunne utnytte fagseksjonane sine nettverk til å auke mobiliteten i studieprogramma. [Mandatet for forumet og møterefurat er tilgjengeleg på innsida](#). Det blir gjort mykje bra arbeid for å auke studentmobiliteten i lærarutdanningane, men koronapandemien har vore eit openbart hinder i arbeidet. I mars 2020 blei alle studentar som var i praksis i utlandet henta tilbake til Trondheim, og all praksis i utlandet våren 2021 er avlyst. I haustsemesteret 2020 har det heller ikkje vore opna for å ta imot internasjonale studentar eller sende ut studentar på studieopphald i utlandet.

---

⁵ [Arbeidet i nettverket for masterrettleiarar er nærmare skildra på nettverket si nettside](#).

I ILU sin strategi for 2018–2025 står det å utvikle samarbeidet med praksisfeltet som eit viktig mål for å styrke utdanningane og læringsmiljøet ved instituttet. Universitetsskulesamarbeidet og nye avtalar om praksis med kommunane og Trøndelag fylkeskommune (skuleeigarane) ligg til grunn for mykje av arbeidet. Vi har mål om å få på plass ordningar som gir dei som arbeider med lærarutdanning ved ILU og i praksisfeltet arenaar for samhandling og kan styrke kompetansen om dei ulike arenaene i lærarutdanningane. Døme på dette arbeidet er å etablere stillingar som er delte mellom universitetet og praksisfeltet, hospiteringsordning i samarbeid med universitetsskulane og opplæringsmodular i NTNU sitt basiskompetansekurs om oppfølgingslærarrolla og profesjonsretta digital kompetanse.

I 2019/2020 gjennomførte ILU to konkrete tiltak for å samordne praksis i studieprogramma. Instituttet vedtok retningslinjer for obligatorisk oppmøte i undervisninga etter diskusjonen i instituttstyret 26. september 2019 (sak 12/19) og ei intern høyring. Det er også utforma [felles retningslinjer om personvern og etikk for studentoppgåver](#) som støtte til studentar og faglærarar, og for å sikre personvernet og riktig datahandtering i oppgåvene. Dette arbeidet har gått gjennom ILU sitt utdanningsutval og blei ferdig i september 2020.

ILU har mål om å søke om og opprette eit senter for framifrå utdanning (SFU) i 2022. Per i dag er det to moglege prosjekt; eit med utgangspunkt i forskingsmiljøet for [fagleg literacy i skule og utdanning](#) og eit som ei vidareføring av [Diggilu-prosjektet](#). Dersom ILU lukkast med dette, vil det ha stor innverking på studiekvalitetsarbeidet i åra som kjem.

3.2.1 Opne emne retta mot lærarstudentar

I ILU sin handlingsplan for 2020-2021 er eitt av måla for 2020 knytt til utvikling av fagporteføljen ved ILU å «utrede mulighet for skolerelevante emner som er valgbare innenfor flere studieprogram»⁶. Etter å ha hatt saka til vurdering i ILU sitt utdanningsutval⁷ og i leiarmøtet⁸, inviterte ILU i august 2020 fagmiljøa til å foreslå emne på 7,5 studiepoeng som kan inngå i eit felles, ope emnetilbod retta mot lærarstudentar. Ein føresetnad i utlysinga var at emna må kunne inngå som fagdidaktiske emne i PPU og skulerelevante emne i grunnskulelærarutdanningane. Det kom inn heile 37 forslag til emne frå 8 fagseksjonar. I november blei det fatta vedtak om å gå vidare med 9 av emna og å opprette 6 av disse frå studieåret 2021/2022. Etter vedtaket kom det til eitt emne til som blir undervist og finansiert i regi av Diggilu-prosjektet. Det er dermed oppretta i alt 7 opne emne frå neste studieår. Planen er at dei siste tre emna blir oppretta frå 2022/2023 som erstatning for dei emna som trekkjer til seg færrest studentar i 2021/2022.

Måla med å opprette dei opne emna er at dei skal

- vere ein arena for å utvikle ein felles identitet som lærarstudentar ved NTNU
- vere eit fleksibelt tilbod som gjer ILU i stand til å ta inn aktuelle tema i utdanningane relativt raskt
- gje PPU-studentar med eitt undervisningsfag fleire emne å velje mellom
- vere eit tilbod til studentar som ikkje har fått studierett i ei lærarutdanning enno

---

⁶ [Handlingsplaner for Institutt for lærerutdanning 2020–2021, s. 4.](#)

⁷ Sak 4 i møte i ILU sitt utdanningsutval 1. april 2020.

⁸ Sak 3 i leiarmøtet 22. juni 2020.

Då instituttstyret fekk orientering om saka⁹, kom det fram at desse emna også kan vere attraktive for lærarar i skulen. Framover kan det vere aktuelt å sjå om vi kan tilby enkelte av disse emna på ein slik måte at dei blir tilgjengelege for folk som er i arbeid.

I løpet av 2022 skal ILU evaluere ordninga og vurdere om vi skal halde fram med opne emne, og eventuelt revidere det samla emnetilbodet. Den årlege evalueringa av kvart enkelt emne vil inngå i den samla evalueringa.

3.3 Følger av koronapandemien for utdanningane ved ILU

2020 var eit år prega av den pågåande koronapandemien. Dei nasjonale og lokale smitteverntiltaka har vore utfordrande også for utdanningane ved ILU, særleg for lærarutdanningane som profesjonsutdanning med praksisundervisning i skulen.

Praksisseksjonen ved ILU har lagt ned ein stor innsats for å legge til rette praksisundervisninga slik at studentane kunne gjennomføre praksis til rett tid. Våren 2020, då både campus og skulane blei stengde, var det eit intenst arbeid med å kartlegge om og på kva måte skulane kunne ta imot studentane, få ut klar og tydeleg informasjon til studentane i ein kaotisk situasjon og gjere dei naudsynte formelle endringane i studia. Resultatet av dette arbeidet var at dei aller fleste studentane kunne fullføre praksis med digital undervisning i skulen eller som tilrettelagt praksis.

Ut over våren og gjennom sommaren samarbeidde ILU tett med Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune for å finne gode ordningar for å førebu og gjennomføre praksisundervisninga i haustsemesteret med dei til ei kvar tid gjeldande smitteverntiltaka. Alle møter blei gjennomført digitalt, det blei laga nytt digitalt informasjons- og undervisningsmaterieil for å førebu studentane på praksis, og vi utforma eit flytskjema til studentane som hjelp til å vurdere eigen sjukdom og rettleiing for oppmøte i praksisundervisninga. Arbeidet har vore lærerikt og vellukka, og har styrka samarbeidet med kommunen og fylkeskommunen om praksis i lærarutdanningane. Etter vår vurdering har det gode informasjonsarbeidet knytt til praksis bidratt til å styrke omdømmet til lærarutdanningane ved NTNU.

Undervisninga på campus har også vore sterkt prega av koronapandemien. Dei tilsette ved ILU måtte snu seg raskt då campus blei stengt 12. mars, og læringskurva når det gjeld digitale undervisningsressursar har vore bratt. Både dei tilsette og studentane har greidd å omstille seg til meir digital undervisning raskt. Ifølge studieprogramrapportane har oppmøtet i undervisninga vore god sjølv om mykje har skjedd digitalt. Omstillinga til meir digital undervisning har likevel hatt omkostningar i form av auka arbeidsbelastning på undervisarane og utfordringar knytt til dei tilsette sin kompetanse i å undervise på digitale plattformer. Mindre tilgang på fysisk læringsmaterieil og spesialrom, færre ekskursjonar, mindre studentaktivitet i undervisninga og redusert praksis i klasserommet er alle forhold som verkar negativt på studiekvaliteten. Smitteverntiltaka med mindre fysisk undervisning er også ein trussel mot det psykososiale læringsmiljøet til studentane, særleg tidleg i studieløpet, og kan ha følger for studentane sin trivsel, motivasjon og eventuelt fråfall frå studia.

---

⁹ Styresak 12/20, 15. oktober 2020.

Eksamensarbeidet har vore krevjande i koronapandemien, både administrativt og fagleg. Alle planlagde skriftlege eksamenar under tilsyn blei lagde om til meir koronavenlege eksamensformer på kort varsel våren 2020, noko som innebar eit stort omstillingsarbeid for alle dei involverte partane. Det same skjedde i haustsemesteret 2020. Sjølv om vi var betre førebudde i haustsemesteret, var også den omstillinga ei ekstra belastning for dei tilsette, og for studentane. Eksamensadministrasjonen sitt pågåande utviklingsarbeid for å ta i bruk digitale hjelpemiddel i eksamensgjennomføringa har vore verdifullt i denne perioden.

3.4 Arbeid med utdanningskvalitet i studieprogramma

I avsnitta under følgjer korte oppsummeringar av utvalde moment frå studieprogramleiarane sine vurderingar av kvaliteten i studieprogramma og tiltak for å utvikle studiekvalitet. Grunnlaget for skildringane er studieprogramrapportane for studieåret 2019/2020. Studiekvalitetsleiaren i profesjonsdelen av lektorprogramma rapporterer også til forvaltningsutvalet for lektorutdanning 8–13 (FUL) kvart år, som vi også omtaler under.

Utfordringane som følgde av koronapandemien, med stengt campus, endringar i vurderingsordningane og omlegging til digital undervisning, er tatt opp i dei fleste studieprogramrapportane. Dette er skildra i avsnitt 3.3 over, og vi skriv derfor ikkje meir om det i denne delen.

Fleire av rapportane tek opp utfordringar knytt til områdeemnet LÆR1000 Kunnskap, læring og danning. Dette er forhold som fagseksjonen for pedagogikk, som har ansvar for emne, er kjende med og arbeider med å betre.

Dei fullstendige studieprogramrapportane følger som vedlegg til saksnotatet.

3.4.1 Grunnskulelærerutdanningane (MGLU1–7 og MGLU5–10)

Begge grunnskulelærerutdanningane våre rekrutterer godt, og ILU står i ei særstilling nasjonalt når det gjeld inntakskvalitet, særleg for grunnskulelærerutdanninga for 1.–7. trinn. Vi arbeider målretta for å oppretthalde og utnytte potensialet som ligg i den gode rekrutteringa til desse programma. For å ta nasjonalt ansvar og utdanne fleire lærarar til dei lågaste trinna i skulen, flytta vi 10 studieplassar frå MGLU5–10 til MGLU1–7 hausten 2019 og deretter 30 studieplassar til i opptaket i 2020. Med dette er det no 220 studieplassar ved MGLU1–7 ved NTNU.

Hausten 2020 starta dei første studentane på syklus 2. Fagseksjonane har gjort eit grundig arbeid med å utvikle emneporteføljen for masteremna, og ILU har førebudd seg godt på å rettleie masteroppgåvene som kjem neste studieår.

Kompleksiteten i grunnskulelærerutdanningane er framleis ei utfordring. Emneansvarlege kan oppleve at det er stor avstand til studieprogramleiarane. I begge programma er det levert færre emnerapportar enn ein skulle ønske. Eitt av tiltaka som er gjort for å styrke samanhengen i studieprogramma, er å etablere trinnkoordinatorar på 1.–3. trinn som har jamlege møtepunkt med studieprogramleiarane. Nytt i 2020/2021 er òg at kvart masterfag har fått ein fagkoordinatorar – ein for 1–7 og ein for 5–10. Desse skal fungere som initiativtakarar og pådrivarar i kvalitetsutviklinga i masterfordjupinga, og dei skal ivareta fagleg-administrative oppgåver som går på tvers av emna.

I overgangen til studieåret 2021/2022 går perioden til leiarane ved NTNU ut, og med det også perioden til studieprogramleiarane og studieprogramråda. Studieprogramleiarane ønsker sjølv å nytte dette høvet til å revurdere korleis studieprogramråda er sett saman, fordi dei opplever rådet som uhensiktsmessig stort og myndigheitsrommet som noko uklårt. For begge program er det sett i gang arbeid med å evaluere og foreslå endringar i programstrukturen.

ILU arbeider med å betre praksisorganiseringa med mål om å legge til rette for tettare oppfølging av studentane og å styrke kvaliteten i praksisstudia. Eit av tiltaka er å utvikle og tydeleggjere innhaldet i oppfølgingslærarrollen. Praksisseksjonen arbeider med dette.

Begge studieprogramleiarane kan vise til at studiekvaliteten er god i studieprogramrapportane sine. MGLU1–7 rapporterer om særleg tilfredse studentar, god kommunikasjon mellom studentar og tilsette og sterk profesjonsrelevans i studiet. Det er godt oppmøte både i den fysiske og digitale undervisinga, men det er eit problem at studentane har vore nokså passive i undervisinga, spesielt under koronapandemien. Det er sett som mål for programmet å styrke den tverrfaglege aktiviteten for å ruste studentane til samarbeid i yrkeslivet, og å framleis sikre nok rekruttering til alle masterretningar.

MGLU5–10 rapporterer om at læringsutbyttet i studiet er tilfredsstillande, men at studentane si deltaking i undervising er lågare enn kva ein kan ønske. Det er for mange studentar som av ulike orsakar møter lite førebudde til undervisinga. Det kan ein også sjå av tala frå Studiebarometeret, der studentane rapporterer at dei bruker lite tid på studia. Emnerapportane viser at fleire emne no planlegg endringar etter den første gjennomføringa i eit nytt studieprogram. Framover er det eit mål å gjere profilen til studieprogrammet tydelegare. Det er også planlagt tiltak for å oppfylle kravet om kompetanse i sidemål for studentar på MGLU5–10 som ikkje har norsk i utdanninga si.

Det er planlagt periodisk evaluering av grunnskulelærerutdanningane i 2021–2022.

3.4.2 Profesjonsdelen av lektorutdanningane 8–13

Rapporten for profesjonsdelen av lektorutdanningane skildrar kjenneteikna ved studiekvaliteten i felleselementa, profesjonsemna og praksis i dei fire åra der profesjonsfaget inngår i utdanningane. Ut frå skildringane i rapporten går det fram at fagmiljøet arbeider systematisk og godt med å evaluere og utvikle studiekvaliteten.

Nokre utfordringar i lektorutdanningane har gått igjen over fleire år: Arbeidsbelastninga i 5. semester, informasjon og kommunikasjon med studentane i Blackboard og utfordringar knytt til felleselement som går på tvers av emna i profesjonsdelen. Problema med 5. semester blei grundig greia ut om i regi av FUL i 2019 og var på høyring våren 2020. Resultatet frå arbeidet er at ei praksisveke blir flytta frå 5. semester til 3. semester. Endringa vil gjelde for studentane som starta på utdanninga i 2020 og seinare. Informasjon til studentane er framleis ei utfordring, men det er ulike oppfatningar blant både undervisarane og studentane om korleis det kan bli betre. Fagmiljøet har gjort fleire grep i 2019/2020 for å skape betre struktur og tydelegare eigarskap til felleselementa i utdanninga. I 2020 blei det også innført ei fire dagars fou-veke for å gi studentane ein god start på fou-arbeidet før dei går ut i praksis. Studiekvalitetsleiaren rapporterte at det det gode tilbakemeldingar frå både emneansvarlege og studentar om dette.

3.4.3 Praktisk-pedagogisk utdanning

I 2020 blei det gjennomført ei spørjeundersøking blant studentane i slutten av utdanninga om kvaliteten i studiet. Resultata frå undersøkinga viser at studentane jamt over nøgde med det faglege nivået, det sosiale læringsmiljøet, samarbeidet med faglærarane i programmet og praksisundervisninga. Sjølv om svarprosenten i undersøkinga var låg (ca. 25 %), er inntrykket at studentane i høg grad er nøgde med PPU-utdanningane.

Innføringa av områdeemnet LÆR1000 Kunnskap, læring og danning i lærarprofesjonen som del av pedagogikk i PPU var tema også i saka om studiekvalitet og porteføljeutvikling i 2020. I studieprogramrapporten er tilbakemeldingane at studentane meiner innhaldet i emnet er interessant og relevant, men at det er organisatoriske vanskar med LÆR1000 og forholdet mellom LÆR1000 og dei andre pedagogikkemna er uklart. Studieprogramrådet tilrår at LÆR1000 blir tatt ut av PPU og FPPU når studieplanen blir revidert for 2021/2022, og dette blei også gjennomført i revisjonen som nettopp er avslutta.

I kjølvatnet av at det blei innført krav om fullført masterutdanning i opptaket til PPU for allmennfag, har PPU-studentane sin faglege bakgrunn endra seg. Søkinga til programma har gått ned, og det er ein større del av studentane enn før som berre har eitt undervisningsfag. Søkinga til PPU for yrkesfag (FPPU-Y) har derimot vore stabilt, og for å fylle opp studieplassane på FPPU har vi derfor auka opptaket til FPPU-Y, som altså gjer delen av FPPU-studentar med fagdidaktikk mindre enn før. Til saman har dette ført til at enkelte fag blir svært sårbare fordi studentgruppene er små, og dette er ein trussel mot både læringsmiljøet og den økonomiske berekrafta i programma. ILU sine grep for å finne løysingar på dette er skildra i avsnitt 5.4 i slutten av saksnotatet.

3.4.4 Bachelor yrkesfaglærerutdanning

Rekrutteringa til yrkesfaglærerutdanninga er framleis lågare enn vi ønsker, og opptaket i 2019 var særleg lavt med berre 31 registrerte studentar. Søkinga tok seg litt opp igjen i 2020; då var det 44 studentar som starta på studiet.

I denne situasjonen er det viktig for fagmiljøet å forebygge fråfall undervegs i utdanninga. Det er sett i verk tiltak som er retta særskild mot studentar som er tilsett i vidaregåande skule, sidan fråfallet i denne gruppa har vore forholdsvis høgt. Programmet samarbeider mellom anna med skuleleiarar med mål om å legge betre til rette for at studentane kan kombinere utdanning og jobb. I tillegg er det sett i verk meir generelle tiltak for å styrke studentane sitt læringsmiljø, til dømes gjennom å bruke digitale ressursar til undervisning mellom samlingane slik at ein kan følge studentane tettare opp og ha meir studentaktive læringsaktivitetar på samlingane. Studieprogramleiaren viser til at programmet har lukkast bra med desse tiltaka.

Yrkesfaglærerutdanninga tek del i ei rekke prosjekt for å styrke internasjonaliseringa og studentmobiliteten i utdanninga, til dømes det nye prosjektet Digital Internationalization in Vocational Education (DIVE) i samarbeid med Technische Universität Berlin (DE), Karlstads universitet (SE) og Akdeniz Üniversitesi (TR). Med konseptet «internasjonalisering heime» ønsker DIVE-prosjektet å legge til rette for at studentane kan samarbeide i lokale og internasjonale kollokviegrupper fysisk og digitalt. Måla er å utvikle og styrke studentane sine interkulturelle dugleikar, engelskferdigheiter, digitale kompetanse og globale medvit innanfor dei tre temaa internasjonal yrkesutdanning, statsborgarskap og demokrati og berekraftig utvikling.

Resultata frå og det vidare arbeidet med NTNU si utgreiing om framtida for yrkesfaglærerutdanninga er skildra i avsnitt 5.2 mot slutten av saksnotatet.

3.4.5 Arkiv- og samlingsforvaltning

I studiebarometeret 2019 scorar bachelorutdanninga i arkiv- og samlingsforvaltning på linje med eller over gjennomsnittet for kulturutdanninga på alle målepunkta unntatt eitt. Programmet scorar under gjennomsnittet på målepunktet organisering, der studentane blir spurde om kvaliteten og tilgangen til og kvaliteten på informasjon frå programmet, administrativ tilrettelegging og samanheng mellom emna i programmet.

Studieprogramleiaren rapporterer om eit godt læringsmiljø. Ifølgje rapporten ligg fråfallet på om lag 25 % i første studieår, men held seg stabilt utover i studiet. Det er planlagt ei periodisk evaluering av dette studieprogrammet i 2021.

4. Status for dei 1,5- og toårige masterutdanningane

ILU har sett i gang fire nye masterutdanningar med varigheit på 1,5–2 år (90–120 studiepoeng) dei siste åra. Sidan utdanningane er nye, er det framleis lite å bygge på for å undersøke kvaliteten i programma. Vi ønsker likevel å gjere kort greie for status i programma, som utgangspunkt for utviklinga i åra framover.

4.1 Master – lærarspesialist (MLS)

Master – lærarspesialist er ei erfaringsbasert masterutdanning (90 studiepoeng) som starta opp hausten 2019. Dei første 60 studiepoenga av masterutdanninga blir innpassa frå lærarspesialistutdanningane, som er tilbod under kompetanse for kvalitet/Kompis. Begge delane – 60 studiepoeng lærarspesialistutdanning og 30 studiepoeng masteroppgåve – blir undervist som deltidsutdanning over tre studieår. Det er i alt 44 aktive studentar på masterprogrammet i vårsemesteret 2021.

Studieåret 2020/2021 har programmet fem studieretningar:

- Begynnaropplæring 1.–4. trinn
- Bygg- og anleggsteknikk 8.–13. trinn
- Matematikdidaktikk 1.–7. trinn
- Matematikdidaktikk 8.–10. trinn
- Matematikdidaktikk 11.–13. trinn

Studieretninga bygg- og anleggsteknikk 8.–13. trinn er eit samarbeid mellom ILU og Institutt for bygg- og miljøteknikk ved Fakultet for naturvitenskap.

Hausten 2021 opprettar vi ei ny lærarspesialistutdanning i engelsk for 1.–7. trinn (60 studiepoeng), som etter planen blir ferdige våren 2023. Det kan derfor vere aktuelt å opprette dette som studieretning i MLS i studieåret 2023/2024.

Masterutdanninga for lærarspesialistar tok opp det først kullet hausten 2019 til studieretninga matematikdidaktikk 8.–10. trinn. Det var stor interesse for å fullføre masteroppgåva i det første kullet, og heile 24 studentar starta på masterutdanninga. I 2020 var det opptak til dei andre fire studieretningane. Søkinga og opptaket til dei ulike studieretningane går fram av tabell 4.

Studium	Søkarar 2019	Møtt 2019	Søkarar 2020	Møtt 2020
MLS - samla	24	24	41	37
Begynnaropplæring	–	–	4	3
Bygg- og anleggsteknikk	—	–	10	8
Matematikkdid. 1–7	–	–	17	16
Matematikkdid. 8–10	24	24	7	7
Matematikkdid. 11–13	–	–	3	3

Tabell 4 Søking og opptak til MLS – 2019 og 2020

Studieprogramleiaren rapporterer at programmet har god kvalitet og er prega av eit bra læringsmiljø, men det at studentane arbeider mykje mens dei skriv masteroppgåva er ei utfordring.

4.2 Master i skuleutvikling og utdanningsleiing (MSKOLUT)

Master i skuleutvikling og utdanningsleiing (90 studiepoeng) er den andre erfaringsbaserte masterutdanninga som ILU starta opp i 2019, som erstatning for master i skuleleiing (MSKOL) på 120 studiepoeng. Utdanninga blir undervist som eit samlingsbasert deltidsstudium over tre år. Det er 34 aktive studentar i vårsemesteret 2021.

ILU har fleire andre vidareutdanningstilbod på masternivå retta mot skuleleiarar. I 2020/2021 tilbyr vi rektorutdanning (30 studiepoeng), og vi har tidlegare hatt eit vidareutdanningstilbod i skuleleiing (30 studiepoeng). Frå 2021 gir vi eit emne i digitalisering og leiing i skulen (15 studiepoeng). Alle desse utdanningane kan inngå i mastergraden, og vi ser at det er mange søkarar som får innpassa tidlegare utdanning og dermed kan starte rett på 2. studieår i masterutdanninga.

Studium	Opptak 2019			Opptak 2020		
	Søkarar	Tilbod	Møtt	Søkarar	Tilbod	Møtt
MSKOLUT	39	34	29	41	31	15 ¹⁰

Tabell 5 Søking og opptak MSKOLUT – 2019 og 2020

Tabell 5 gir oversyn over søkinga og opptaket til MSKOLUT sidan oppstarten i 2019. Søkinga til MSKOLUT har gått ned samanlikna med MSKOL. Ei årsak til det kan vere at prisen har gått opp etter at programmet blei endra, men vi har så langt ikkje undersøkt dette nærmare. I opptaket i 2020 trakk om lag halvparten av søkarane seg etter at dei fekk tilbod om opptak, og berre 15 studentar møtte til studiestart. Vi har ikkje nokon sikker informasjon om årsakene til dette fråfallet, men ein kan spekulere i om det kan ha samanheng

¹⁰ 9 av studentane fekk godkjent 1. studieår frå tidlegare utdanning og starta dermed rett på 2. studieår.

med koronapandemien og ekstrabelastninga på skuleleiarane som det har ført med seg. Det er ikkje skrive studieprogramrapport for studieåret 2019/2020.

4.3 Master i fagdidaktikk (MDID)

Master i fagdidaktikk (120 studiepoeng) hadde første opptak hausten 2020. Utdanninga erstattar dei fem masterprogramma i fagdidaktikk som var tilbod ved dei gamle einingane Program for lærarutdanning og Fakultet for lærar- og tolkeutdanning. Den nye masteren i fagdidaktikk har sju studieretningar:

- Engelsk- og framandspråkdidaktikk
- Kunstfagdidaktikk
- Matematikdidaktikk
- Naturfagdidaktikk
- Norskdidaktikk
- Samfunnsfagdidaktikk
- Yrkesdidaktikk

Tabell 6 viser søkinga til MDID hausten 2020 og aktive studentar per januar 2021. Søkinga til studiet i 2020 var ikkje så god som ILU hadde håpt og gjekk ned for alle studieretningar, unntatt yrkesdidaktikk, samanlikna med dei gamle utdanningane. Nedgangen var særleg stor for studieretningane norsk, matematikk og naturfagdidaktikk. I 2019 møtte i alt 120 studentar, medan det samla møtt-talet i 2020 var 85 studentar.

Studieretning	Studieplassar	Søkarar 1. pri	Tilbod	Møtt	Aktive vår 2021
MDID – samla	125	202	186	85	85
Eng.- og framandspråkdidaktikk	10	29	14	12	12
Kunstfagdidaktikk	10	19	12	7	8
Matematikdidaktikk	30	27	13	12	12
Naturfagdidaktikk	20	29	15	15	15
Norskdidaktikk	25	37	16	13	12
Samfunnsfagdidaktikk	20	33	18	13	13
Yrkesdidaktikk	10	38	15	13	13

Tabell 6 Søking og opptak til MDID – haust 2020

Frå 2021 vil alle nyutdanna lærarar (med unntak for yrkesfaglærarar og enkelte lærarar med PPU i praktiske og estetiske fag) ha masterutdanning, og utdanninga vil dermed miste sin relevans for nyutdanna lærarar. Vi er derfor spente på korleis søkinga til dette programmet vil vere i 2021, og vi førebur oss på å tilpasse tilbodet til endringane i målgruppa for studiet i 2022.

4.4 Master i arkiv- og dokumentasjonsforvaltning (MAD)

Master i arkiv- og dokumentasjonsforvaltning (MAD) hadde første opptak hausten 2020. Utdanninga er eit samarbeid med Institutt for datateknologi og informatikk (IDI) ved Fakultet for informasjonsteknologi og elektroteknikk, som leverer 30 av dei i alt 120 studiepoenga i graden.

Masterutdanninga blei etablert ut frå eit mål om å styrke det arkivfaglege utdanningstilbodet nasjonalt i lys av den aukande digitaliseringa i arkivfaget. Utdanninga bygger på bachelorutdanninga i arkiv- og samlingsforvaltning og rettar seg særskilt mot kandidatar frå denne utdanninga.

I det første opptaket blei det sett av 25 studieplassar til MAD. Søkinga til utdanninga var litt lågare enn vi kunne håpe, og det møtte berre 11 studentar til studiestart. Tabell 7 gir ei oversikt over søkar- og opptakstala i det første opptaket til programmet.

Studium	Studieplassar	Søkarar 1. pri	Tilbod	Møtt
MAD	25	20	20	11

Tabell 7 Søking og opptak til MAD – haust 2020

5. Planar for studieporteføljeutviklinga i åra som kjem

5.1 Mastertilbod i pedagogikk

I styresaka om studieportefølje våren 2019 (sak ILU 6/19) vedtok instituttstyret at ILU skal vurdere å opprette eit toårig mastertilbod i skuleretta pedagogikk. Saka vart utsett til 2021 på grunn av uklarheit om kva roller fakultetet, ILU og Institutt for pedagogikk og livslang læring skulle ha i arbeidet. Hausten 2020 blei det klart at ILU kan utvikle dette studietilbodet sjølv, og vi sette ned ei arbeidsgruppe frå fagseksjonen for pedagogikk som fekk i oppdrag å greie ut om og arbeide fram eit forslag til styret til korleis eit solid og attraktiv mastertilbod i pedagogikk ved ILU kan sjå ut. Stine H. Bang Svendsen leiar arbeidet.

Arbeidet med masterutdanninga i pedagogikk blei sett på vent på grunn av den uoversiktlege økonomiske situasjonen då forslaget til statsbudsjett blei lagt fram i oktober, men starta opp igjen då det endelege budsjettet var klart i januar 2021. Grappa tek sikte på å utvikle ei erfaringsbasert masterutdanning (90 studiepoeng). Utdanninga skal møte behovet for å heve den spesialpedagogiske kompetansen i skulen, og ho skal gi sosialpedagogisk kompetanse med særleg vekt på temaa inkludering, mangfald, ulikskap, psykososialt læringsmiljø og ein digitalisert barne- og ungdomskultur. Utdanninga rettar seg mot lærarar i skulen som ønsker seg spesialpedagogisk kompetanse og som vil styrke rolla si som kontaktlærar. Tilbodet har støtte i ILU si strategiske satsing på mangfald og inkludering¹¹. Arbeidet er pågåande og førebels ikkje konkludert, men målet er å opprette utdanninga frå hausten 2022.

5.2 Treårig yrkesfaglærerutdanning

ILU tilbyr treårig yrkesfaglærerutdanninga (BYRK) i samarbeid med 4 andre fakultet og 13 andre institutt ved NTNU. Utdanninga blei oppretta i 2007 som eit samarbeid mellom NTNU og HiST, der NTNU leverte

¹¹ [Strategi 2018–2025 NTNU Institutt for lærerutdanning](#)

profesjonsdelen av studiet (yrkesdidaktikk, pedagogikk og praksisundervisning) og HiST leverte dei yrkesfaglege emna. Utdanninga har fem studieretningar: Helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk, elektrofag, teknikk og industriell produksjon og restaurant- og matfag.

Etter fusjonen har yrkesfaglærarutdanninga hatt utfordringar på ei rekke område:

- Rekruttering: Utdanninga fyller ikkje opptaksramma og produserer ikkje nok kandidatar samanlikna med NTNU sitt måltal. Det var særleg svak søking i 2019.
- Økonomisk berekraft: Dei fleste retningane er ikkje økonomisk berekraftige på grunn av låg rekruttering og eit stort emnetilbod spreidd på mange institutt.
- Læringsmiljø: Utdanninga er samlingsbasert med få studentar per studieretning og emne. Det gjer at læringsmiljøet er sårbart.
- Styring og organisering: Organiseringa av utdanninga er kompleks og lite effektiv.

Med dette som utgangspunkt, sette prorektor for utdanning i gang eit arbeid med å greie ut om framtida til yrkesfaglærarutdanninga ved NTNU. Arbeidet blei gjennomført av eit utval med medlemer frå alle dei fem fakulteta, leia av Klara Rokkones frå ILU. Utvalet har presentert resultatane frå arbeidet i to rapportar som blei sende til prorektor 1. juni og 2. oktober 2020. I delrapport 2 foreslår arbeidsgruppa ulike modellar for yrkesfaglærarutdanninga og tilrår at ILU tek ansvar for heile studieprogrammet.

Prorektor sende delrapportane på høyring i NTNU ved årsskiftet 2020/2021, med høyringsfrist 20. januar 2021. Når høyringa er gjennomført, forventar vi at ILU får ansvar for å revidere studieplanen i tråd med tilrådinga frå arbeidsgruppa. Den nye studieplanen kan tidlegast bli sett i verk frå hausten 2022.

5.3 Teiknspråk i MGLU-programma

ILU tek del i eit samarbeidsprosjekt saman med Institutt for språk og litteratur (ISL) ved NTNU og Oslomet om å tilby teiknspråk som masterstudieretning i grunnskulelærarutdanningane. Frå 2021 vil vi tilby 60 studiepoeng norsk teiknspråk i 3. studieår, altså ei utviding av tilbodet frå 30 studiepoeng året før. Vi arbeider no med å etablere ei ordning for innan prosjektet som gjer det mogleg for desse studentane å ta masterfordjuping i norsk teiknspråk.

5.4 Fagportefølje i PPU og FPPU

I sak 3/20 om studiekvalitet og porteføljeutvikling varsla vi om at ILU ønskte å revidere tilbodet i instrumentaldidaktikk i PPU og FPPU-A for å sikre at studentar som tar PPU med instrumentaldidaktikk har den naudsynte kompetansen for å kunne undervise i grunnskulen. Det nye fagtilbodet kom ikkje på plass i studieplanrevisjonen for 2021/2022, og vi tilbyr derfor ikkje instrumentaldidaktikk neste studieår. Studentane det gjeld vil i staden kunne ta PPU med fagdidaktikk i musikk.

Fagtilbodet i PPU og FPPU er sårbart av to grunnar: Svakare søking til studia har ført til ei auke i emne med få studentar og i talet studentar med fagdidaktikk i eitt skulefag. Våren 2021 set ILU ned ei arbeidsgruppe som skal foreslå endringar i fagtilbodet og emnestrukturen for å gjere PPU-utdanningane mindre sårbare og styrke læringsmiljøet og den faglege og økonomiske berekrafta. Målet er at endringane kan gjelde frå opptaket i 2022.

Instituttstyret ILU

Sak ILU D3/21 Årsrapportering virksomhetsstyring 2020

Hensikt: Presentasjon av ILUs skriftlige rapportering på strategioppfølging m.m. til SU-fakultetet. Instituttleder tar innspillene fra styret med i det videre arbeidet.

For informasjon om ILUs årsregnskap for 2020 viser vi til sak ILU 4/21 om endelig budsjett for 2021.

Postadresse7491 Trondheim
Norway**Org.nr. 974 767 880**postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu**Besøksadresse**

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

SaksbehandlerAnita I. Brækken
anita.brakken@ntnu.no
Tlf: 73559396

Notat

Til: Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Kopi til:

Fra: Institutt for lærerutdanning

Signatur:

Svar fra ILU – instituttens årsrapportering 2020

Vi viser til bestilling i saksnotat fra SU-fakultetet datert 6.1.2021 (2020/12672). Dette notatet tar for seg punkt 2, 3 og 4 i bestillingen fra fakultetet, og skal være med å danne grunnlag for fakultetets skriftlige rapportering til rektor om oppfølging av NTNUs årsplan.

ILU har nå gjennom statsbudsjett for 2021 fått klarhet i finansieringen av femteåret i grunnskolelærerutdanningene (MGLU). Dette krevde strakstiltak allerede i 2020, slik at vi er i gang med å tilpasse oss den kommende kritisk lave finansieringen av MGLU. De aktuelle tilpasningene må omfatte tiltak på både kort og lang sikt. Det budsjetteres for 2021 med tilsetninger som vil gi en vekst i antall årsverk på om lag 40 knyttet til MGLU, med halvårsvirkning i 2021 og helårsvirkning i 2022, som er om lag 10-15 stillinger mindre enn nødvendig. Det er satt ned to arbeidsutvalg ved ILU som i et mer langsiktig perspektiv skal se på og foreslå i) endringer i studiemodell og fagtilbud i MGLU, og ii) endringer i studentoppfølging, gruppestørrelse og undervisningsopplegg mer generelt for alle studieprogrammer ved ILU. Rapporter fra de to arbeidsgruppene skal leveres innen hhv. januar og februar i 2021, og skal deretter på høring i fagmiljøene ved instituttet.

2. Ekstratildelinger

Instituttet har mottatt tre tildelingsbrev med supplerende bevilgninger fra KD i 2020. Nedenfor følger korte avsnitt per tildeling.

Partnerskap i lærerutdanning

ILU fikk over statsbudsjettet 2020 kap. 275.21 tildelt 5,96 mill. kroner. Disse midlene er i 2020 benyttet til følgende tiltak:

- Drift av partnerskap i MGLU. Dette utgjør anslagsvis om lag 2 årsverk internt ansatte samt noe frikjøpte ressurser eksternt i praksisskolene
- Årlig møte for rektorer ved alle praksisskoler som ILU samarbeider med, hvorav ca. 100 er GLU-praksisskoler
- Forskningsprosjekt om utvikling av praksis i MGLU

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	postmottak@su.ntnu.no	Sverres gate 12	+47 73590400	Anita I. Brækken anita.brakken@ntnu.no
Norway	www.ntnu.no/ilu			

Adresser korrespondanse til saksbehandlende enhet. Husk å oppgi referanse.

- Styrket oppfølging av utvikling av IKT-løsninger som effektiviserer samgangen mellom studenter, praksissted og NTNU

Supplerende studieplasser

NTNU fikk i supplerende tildelingsbrev tildelt 60 studieplasser til lærerutdanning. Av dette ble 50 studieplasser fordelt til GLU/lektor og 10 plasser gikk til IPL:

- 10 plasser til GLU 5-10 med matematikk
- 40 plasser til lektorutdanningen for trinn 8-13 (5LU)
- 10 plasser til «annen LU/pedagogikk» ved IPL

I forslaget lå flere studieplasser til GLU. Men ILU er avhengig av langsiktighet rundt oppbygging av studiekapasitet, og med gjeldene ressursbudsjett fikk vi det ikke til å gå opp med klassesdelingstallet som ligger til grunn. Derfor ble mesteparten av studieplassene til lærerutdanning denne gangen fordelt på lektorutdanningen. I 5LU har ILU større kostnader enn de andre miljøene som bidrar. Det skyldes ansvaret for praksisstudiene og profesjonsorienteringen. ILU ser ut til å få dekket de ekstra kostnadene ved praksis, men ikke for profesjonsorientering. ILU mener helt bestemt at vi skal få minst vår andel av basisbevilgningen fra KD, noe som vi ikke har fått bekreftet foreløpig. Dekan har lovet å følge opp saken, men ILU har ikke fått tilbakemelding foreløpig.

Rekrutteringsstillinger

NTNU fikk i supplerende tildelingsbrev tildelt 29 rekrutteringsstillinger. KD ba i tildelingen om at rekrutteringsstillingene skulle ses i sammenheng med økt studiekapasitet, og derav prioriteres til de samme fagområdene som fikk tildelt studieplasser. ILU fikk 1 ekstra stipendiatstilling, som ble tildelt tredje prioritet på instituttets årlige RSO-innstilling til fakultetet (prosjektleder Per Esben Myren-Svelstad).

3. Strategioppfølging

Rapporteringen fra ILU har lagt vekt på arbeid som er gjennomført i tredje tertial og som derfor ikke er rapportert tidligere i 2020. Vi har nedenfor strukturert rapporteringen i fire punkt. I tillegg har vi lagt til et avsnitt 3.5 med bidrag til oppfølging av NTNUs årsplan innenfor kulepunktet *Fornyelse av infrastruktur og lærings- og arbeidsmiljøer* fra bestillingsnotatet.

For ILU er det viktig med langsiktighet rundt oppbygging av studiekapasitet (som utgjør en stor del av vår virksomhet). Den utfordrende budsjettsituasjonen for 2021 har satt preg på instituttets gjennomføringskraft siste tertial 2020, sammen med koronasituasjonen. Det overordnede bildet er likevel at det skjer mye positivt innen utdanning, forskning, innovasjon og formidling ved ILU, og at det fortsetter til tross for koronasituasjonen.

3.1 Studentaktive læringsmiljø

Koronasituasjonen har påvirket mulighetene for å gjennomføre aktiviteter iht. planer. Utfordringer for undervisning og læringsmiljø i 2020 er mer utfyllende beskrevet i SUs svar på NTNUs kvalitetsmelding for utdanning 2019-2020 (2020/29453) og ILUs utkast til saken (2020/34185).

Tilrettelegging for første kull i de femårige grunnskolelærerutdanningene som tok fatt på syklus 2 høsten 2020, og videre tilrettelegging framover mot at disse studentene skal levere sine masteroppgaver våren 2022, har vært med å prege 2020. MGLU har store studentkull, noe som stiller store krav til blant

annet veiledningsressurser og veiledningskompetanse. Så vet vi at samlet sett krever det femte året i et masterprogram mer undervisningsressurser enn de fire første årene.

Jamfør våre handlingsplaner lanserte vi utvikling av «åpne emner» høsten 2020. Hensikten har vært å etablere skoler relevante emner som lærerstudenter fra flere studieprogram kan velge blant. Basert på prosessen etablerer vi til sammen 6 åpne emner på 7,5 studiepoeng fra høsten 2021. Disse emnene inkluderer tilbud vi likevel skal gi til PPU-studentene våre. Vi ønsker at de åpne emnene vil bidra til at studentene kan få en felles identitet som lærerstudenter ved NTNU.

ILU fikk i 2020 DIKUs utdanningskvalitetspris med prosjektet Lydrik(k). Denne nasjonale utmerkelsen belønner fremragende arbeid med utdanningskvalitet og skal stimulere institusjonene og fagmiljøene til systematisk arbeid med å videreutvikle kvaliteten på utdanningene sine. Lydrik(k) er et flerfaglig samarbeidsprosjekt mellom universitet og ungdomsskole.

Det har foregått utredninger og vurderinger om lektorutdanningen for trinn 8-13 i snart to år. Stor arbeidsbelastning for studentene i 5. semester har vært et hovedproblem. Konklusjonen i FUL i slutten av september var at vi ikke endrer studiemodell. ILU har påpekt at problemene som kollisjoner og stor arbeidsbelastning medfører er et kollektivt problem for alle som er involvert, og kan ikke særskilt knyttes til ILU og praksisstudiene. ILU tar til etterretning at FUL har tatt til orde for at disiplinmiljøene skal fortsette arbeidet med å redusere utfordringene for studentene.

ILU besluttet etter at statsbudsjettet for 2021 ble kjent, en rekke tilpasninger. Det skal også etableres en arbeidsgruppe som skal foreslå endringer i FPPU-allmennfag som kan gjøre studiet mer bærekraftig i form av bedre rekruttering og færre emner. Parallelt med dette vedtok instituttstyret ved ILU at vi ikke gjør opptak på FPPU-a, for 2021-2022.

Offisiell statistikk for studiepoeng- og kandidatproduksjon for 2020 foreligger foreløpig ikke. I vår var det en liten nedgang i produksjonen av både studiepoeng og kandidater knyttet til PPU. Dette var forventet i lys av endrede opptakskrav til praktisk-pedagogisk utdanning.

Mange unge søker studieplass hos oss. Vi har aldri tidligere hatt bedre inntakskvalitet på GLU og 5LU enn i 2020-opptaket. Institutt for lærerutdanning har med dette et bedre utgangspunkt til å utdanne gode lærere enn noen gang tidligere. På den annen side vil underfinansieringen av femteåret i MGLU kunne bremse denne positive utviklingen. Det blir mange oppgaver som må løses med knappere ressurser i fagmiljøene, og vi frykter en nedgang i utdanningskvaliteten. KD påpekte i fjor i sin tilbakemelding til NTNUs ambisjoner og måloppnåelse (Etatstyring 2020¹) at de har merket seg at NTNU gjør det godt på lærerutdanningene, og trekker fram at kandidattallet på MGLU 1-7 ligger høyt over måltallet for institusjonen. For å møte stor søkning på 1-7 og en situasjon hvor flere andre læresteder har problemer med å fylle studieplassene, ble det flyttet studieplasser fra MGLU 5-10 til MGLU 1-7 i opptaket i 2020. På grunn av underfinansieringen av GLU kan ikke ILU basere seg på å levere kandidater over kandidatmålet i framtiden, og reduserer derfor opptaket i 2021 for både GLU 1-7 og GLU 5-10. Vi ser at den omfattende omstillingen som vi er i gang med, vil påvirke hele instituttet. Vi håper underfinansieringen ikke vil gå for mye ut over utdanningskvaliteten, slik at vi unngår at ryktebørsen påvirker inntakskvaliteten i særlig grad, for kommende opptak. Dersom den

---

¹ NTNU-styret S-sak 47/20

økonomiske situasjonen ikke bedres, er vi redd det kan få store konsekvenser både for studiekvaliteten og for antall uteksaminerte lærere ved NTNU.

Et hinder for studentaktive læringsmiljø, er manglende digitalt utstyr i undervisningsrom, og generelt at det mangler gode oversikter over hvilket utstyr som er tilgjengelig i rommene. Dette er også påpekt i ILUs innspill til NTNUs kvalitetsmelding. ILUs erfaring er at våre ansatte har vist en imponerende omstillingsevne og stort engasjement for studentenes læring, i en krevende tid. Vi hadde tett kontakt med praksisfeltet i gjennomføringen av praksisstudiene ble bra høsten 2020, situasjonen tatt i betraktning. Det er mye mere tilpasninger til enkeltstudenters situasjon enn tidligere, som stiller store krav til instituttet og samarbeidende skoler.

3.2 Arbeidslivssamarbeid

Institutt for lærerutdanning har omfattende samarbeid med skoler, skoleeiere og med lokale, regionale og nasjonale myndigheter innenfor alle relevante fagområder. ILU har godt etablerte samarbeidsordninger med universitetsskolene (USSiT), og de aller fleste av de 13 FoU-prosjektene i USSiT kom i gang i høst selv om arbeidet er preget av Covid 19-restriksjoner. Vi har fått en avtale med Universitetsforlaget om at resultatene av dette arbeidet vil komme ut i bokform, og dette samordnes gjennom forskningsgruppa USPITE. Tre prosjektgrupper tilknyttet USSiT der vi har med representanter fra ledelsen ved ILU, har vært involvert i utviklingen av hospiteringsordninger mellom skoler og universitet, og et forslag for ordningen kommer på høring i januar. ILU er i forhandlinger med Trøndelag fylkeskommune om en ny offentlig ph.d. på videregående skole. Det er i løpet av året drøftet en eventuell utvidelse av USSiT-samarbeidet i forbindelse med planlagt ny videregående skole i Trondheim øst. Vi hadde også et arbeid gående for å få på plass et overordnet strategisk tema som grunnlag for ny NFR-søknad tilknyttet USSiT. Det ble lagt fram et forslag før jul, som skal opp i styringsgruppa på nyåret 2021. Det har vært arbeidet for å få på plass kombinerte stillinger i skoler i Trondheim kommune, dette fikk vi ikke ferdig i 2020, men 2 stillinger kommer i løpet av våren 2021.

Det har kommet på plass partnere for en ny Erasmus+ søknad knyttet til hvordan universitetsskole-samarbeidet kan fremme yrkesfaglærerutdanningen, og bidra til økt rekruttering av lærere innen yrkesfaglærerutdanningen. Vi har også arbeidet med en Horizon-søknad knyttet til bærekraftig utvikling, og har fått på plass et partnerskap der. Det jobbes med å ferdigstille en søknad. Fagmiljø i naturfag og samfunnsfag er involvert ved ILU.

Instituttets to nasjonale sentre er de eneste fagmiljøene ved ILU som har faglige oppgaver overfor både barnehagesektoren og grunnsopplæringen. Sentrene har på noen områder hatt økt etterspørsel i tilknytning til koronasituasjonen, særlig gjelder dette Skrivesenteret.

Instituttstyret ved ILU vedtok i desember mandat og sammensetning for senterråd ved Matematikksenteret og Skrivesenteret. Det vil fra 2021 etableres senterråd som skal styrke den strategiske utviklingen av sentrene. Senterrådene settes sammen av senterleder og seks eksterne medlemmer.

DEKOM¹ opplever fortsatt økende aktivitet, både med kompetansenettverkene i Trøndelag fylke og i flere andre fylker. Spennet i hva som etterspørres av faglig kompetanse er stort, og mange fagseksjoner og begge de nasjonale sentrene er involvert i arbeid knyttet til DEKOM. Samarbeidet foregår både med grunnskoler og videregående skoler. Organiseringen av DEKOM fører til et tettere samarbeid mellom UH-sektoren, skoleeiere og statsforvalteren, og dette samarbeidet bidrar til nye prosjekter. Fagmiljø ved ILU har i løpet av 2020 også blitt involvert i Oppfølgingsordningen av Statsforvalteren i Trøndelag, for å bidra som

veiledere/drøftingspartner for utviklingsarbeidet som skal foregå i de åtte kommunene som har blitt trukket ut.

I desember fikk vi tilslag på prosjektet «Praksisforankrede norskfaglige masteroppgaver (PRANO)» finansiert over DIKUs program for kvalitetsutvikling av praksis i lærerutdanning. En kjerne i prosjektet er utprøving av en modell der studentgrupper på universitetsskoler jobber sammen med praksislærere om å utvikle masterprosjekt forankret i praksis, samtidig som de følges opp av oss med spisskompetanse på feltet.

Institutt for lærerutdanning arrangerer frokostmøter i samarbeid med Litteraturhuset i Trondheim. Frokostmøtene er arena for debatt, med deltakere i og utenfor universitetet. Et av temaene som ble debattert på slutten av 2020 gjaldt visjoner, vyer og framtidsperspektiver sett i lys av fagfornyelsen.

ILU har sammen med praksisfeltet arbeidet med utvikling av praksissamarbeidet og praksisstudiene i flere år. Dette gjelder både den faglige og administrative organiseringen og kvaliteten. Vi opplever nå at studentene melder at informasjonen er blitt bedre og at de digitale forberedelsene til studentpraksisen, til erstatning for tidligere fysiske møter, er blitt veldig bra.

Institutt for lærerutdanning er NTNUs største enkeltmiljø for videreutdanning målt i studiepoengproduksjon (videreutdanningsproduksjon målt som årsenheter²). En stor del av dette henger sammen med myndighetenes strategier Kompetanse for kvalitet (KfK), Yrkesfaglærerløftet og nasjonal rektorutdanning som alle er nasjonale satsninger for videreutdanning av lærere, skoleledere og rådgivere i skolen. I 2020 hadde NTNU hele 20 søknader om å tilby videreutdanninger innenfor KfK, og fikk tilslag på 18 tilbud gjennom Utdanningsdirektoratet. ILU er eneansvarlig eller medansvarlig for 16 av tilbudene, hvor 14 av disse videreutdanningene er på 30 sp og to er på 60 sp. Dette er en bekreftelse på at vi har dyktige og bærekraftige fagmiljøer ved ILU. Vi har blant annet fått i gang en ny lærerspesialistutdanning i engelsk (1-7), og vi har nå fire ulike lærerspesialistutdanninger. Samlet sett bidrar det til å sette NTNU på kartet for en ny faglig karrierevei for lærere. Så langt kan lærere som har tatt førsteåret nå velge mellom fem forskjellige studieretninger fram mot en erfaringsbasert master som lærerspesialist ved NTNU. ILU tilbyr også regionale videreutdanninger på bakgrunn av samarbeid med Nordre Sunnmøre regionråd, hvor vi tilbyr KfK-emner med samlinger lagt til Ålesund. Dette er tilbud både i matematikk, norsk og engelsk.

I tillegg til de direktefinansierte videreutdanningene tilbyr vi også flere aktuelle ordinære videreutdanninger, som erfaringsbasert master i skoleutvikling og utdanningsledelse, relasjonsbasert klasseledelse og begynneropplæring. Høsten 2020 er det også blitt utviklet et høyst aktuelt emne i «konspirasjonsteorier» som vil starte opp høsten 2021.

Gjennom å starte et tilbud om en skolebasert videreutdanning i «skolerettet veiledningspedagogikk» for videregående skole høsten 2020, jobber vi for å nå målet i handlingsplanen om å få flere kvalifiserte praksisveiledere i videregående skole. Dette er et samarbeid mellom Trøndelag fylkeskommune og ILU.

Sommeren 2020 søkte et fagmiljø fra ILU midler fra Kompetanse Norge for å tilby emnet «Smart læring» som et kombinert etter- og videreutdanningstilbud. De fikk tilslag, og et eksisterende videreutdanningsemne ble revidert og lagt til rette med webinarer for å dekke et behov for kompetanseheving som kom i tilknytning til koronasituasjonen.

---

² Årsenhet = 60 studiepoeng. Synonymt med «heltidsekvivalenter», ref. Reitanrapporten (2018)

Fagseksjon for samfunnsfagene har sammen med Det Europeiske Wergelandsenteret utviklet nytt lærings- og refleksjonsmaterieell om terrorangrepa 22. juli. Å styrke dette arbeidet i skolen er viktig for å bygge demokratisk kompetanse hos nye generasjoner. Læringsmateriellet utgjør en fritt tilgjengelig nettressurs og ble presentert i en pressemelding fra Kunnskapsdepartementet i slutten av august.

3.3 Økt kvalitet i forskerutdanningen

Siden etableringen av instituttet er doktorgradsutdanningen mer enn doblet og har god fullføring med høy kvalitet. Utredningen om kvalitet i instituttets ph.d.-veiledning er ferdigstilt og har vært gjenstand for drøfting i 2020. Arbeid med implementering vil fortsette i 2021 med fokus på utredning av veilederkurs og mentorering. Vi er også i tidlig fase på et arbeid som vi håper vil resultere i en søknad til NFR om en ny forskerskole i praksisorientert forskning.

Utredningsarbeidet om forskerlinjer er avsluttet og sendt til NTNUs forskningsutvalg. Dette er et arbeid ILU ble invitert inn i av rektoratet ved NTNU.

3.4 Sterke forskningsgrupper

Instituttets arbeid på både kort og lang sikt for sterke og kreative forskningsgrupper viser gode resultater. Etableringen av forskningsgrupper med tydelig fagprofil har styrket den akademiske kulturen og har gitt velfungerende «hjem» for forsknings- og utviklingsaktiviteter. Vi har for øyeblikket 63 forskningsgrupper og 38 forskningsprosjekt registrert på instituttets nettside for forskning. [Nettsiden](#) er fordelt på 6 overordnede temaområder for å lette tilgjengeligheten for masterstudenter, stipendiater og offentligheten. Handlingsplaner for forskning 2021 ble vedtatt i instituttstyret i desember.

Vi vil nevne noen få eksempler. Det er stor aktivitet i forskningsnettverket Musikkpedagogikk i utvikling (MiU), og mange i musikkmiljøet ved ILU bidrar i forskningsgruppa Musikkteknologi i didaktisk praksis (MusTed).

Skriveforskningsmiljøet vårt holder høyt internasjonalt nivå. I tillegg står norsk sterkt som fag hos oss. Blant annet leder ILU et nytt nasjonale nettverket for masteroppgaver innen lærerutdanning, og er tildelt DIKU-prosjekt om masteroppgaver, begge deler forankret i dette miljøet.

Fagseksjon for naturfagene utmerker seg som dyktige på formidling. To av fem bøker som ble nominert til NTNUs litteraturpris har forfattere herfra. Et annet miljø ved samme fagseksjonen har bidratt i media til å informere om den store plastforsøplingen ved og i havene. Reportasjer på NRK fra dette arbeidet viste våre forskere arbeide med denne problemstillingen på Trøndelagskysten sammen med skoleelever. Slik forskning er svært verdifull og ved å ha med barn og unge gjøres praktiske oppdagelser som sjokkerer og som vil ha betydning for de oppvoksende generasjonene. Elevene rapporterer at «Det er veldig mye under jorda, mange småbiter, som om de har grodd inn på en eller annen måte. Da vi kom hit så vi ikke søppel i det hele tatt, men under jorda er det veldig mye.»

ILU er invitert til dialog med prorektor forskning om hvordan NTNU kan bidra aktivt til å styrke kunstens rolle i samfunnet og skolen, i møter 25. november og 22. januar. Ved ILU jobbes det på en måte som fletter sammen kunstnerisk virksomhet, didaktisk utviklingsarbeid og utdanningsforskning, en metodikk som kan være relevant for andre deler av NTNU.

Vi har ambisjoner om at det etablerte forskningsgruppeleder-nettverket, hvor alle forskningsgruppelederne er invitert, gjør at forskningsutvalget og innovasjonsleder kan samarbeide om en kartlegging og evaluering av forskningsgruppestrukturen på ILU. To miljøer på ILU arbeider med mulige søknader om SFU, det er Literacymiljøet og forskningsgruppen NTED. Begge søker forprosjektmidler i februar. Pedagogikk-seksjonen er også tungt inne i arbeidet med en søknad om Senter for spesialpedagogikk og inkludering (utlyst av NFR), med interne og eksterne partnere.

Vi fikk ikke tilslag på prosjekter ved tildelinger fra Forskningsrådet rett før jul, men instituttet har et par fagmiljø som er med i partnerskap i prosjekter som ledes fra andre institusjoner.

Oppsummert gjelder at eksternfinansierte forskningsprosjekter er nesten tidoblet ved ILU de siste fire årene, publiseringsomfanget øker, og interessen for vitenskapelig kvalifisering har økt. Bevisstheten om betydningen av vitenskapelig publisering er sterk hos alle. ILU får jevnt og trutt tildelinger fra fakultet og NTNU, fra NFR og fra regionale og internasjonale institusjoner, som sikrer en tilgang til stipendiater og postdocs og en rekke vitenskapelige aktiviteter. Endelig er det også tegn på at kompetanseutviklingen griper om seg i både fagseksjoner og forskningsgrupper, slik at flest mulig kan realisere forskning og karriereutvikling i eget tempo og i samarbeid med andre.

3.5 Fornyelse av infrastruktur og lærings- og arbeidsmiljøer

Institutt for lærerutdanning har helt siden innføringen av ny master i grunnskolelærerutdanning (MGLU) planlagt for vekst. De femårige integrerte grunnskolelærerutdanningene med mastergrad utgjør over halvparten av all utdanningsaktivitet ved ILU. Selv om underfinansieringen av femteåret som følger av statsbudsjettet for 2021 innebærer at vi reduserer opptakene til MGLU fra kommende år (2021), vil ett ekstra studentårskull innebære at vi rekrutterer så mange det lar seg gjøre innenfor budsjett; for å tilpasse våre fagmiljø de kvalitetskravene som følger av at disse utdanningene nå har blitt masterutdanninger. At ILU får flere årsverk innebærer at vi har behov for ekspansjonsareal. ILU er allerede i en situasjon der fagmiljøene våre ikke får sitte samlet, fordi lokaler og infrastruktur ikke tillater det. Det fins heller ingen møterom på campus Kalvskinnnet som er store nok til at våre fagseksjoner eller vår administrasjon kan møtes samlet (heller ikke pre-korona). Når ILU nå må ekspandere, må vi søke ut av de byggene hvor vi allerede er etablert, fordi fellesadministrasjonen ved NTNU flytter inn i lokaler på Kalvskinnnet. Institutt for lærerutdanning vil gjerne påpeke at vi mener dette er en uheldig prioritering. Vi skulle gjerne sett at NTNU la til rette for at våre fagmiljøer i større grad kunne samles jf. intensjonen med faglig integrasjon. Vår vurdering er at det ville vært mer effektivt, både for ansatte og studenter. Vi viser også til at ILU ikke er enig i flere økonomiske forhold og har påpekt mangler ved saker og informasjon knyttet til campusutvikling, jfr. notat til fakultetet i desember 2020.

4. Konsekvenser av pandemien

På studieområdet vedtok myndighetene i mars en midlertidig forskrift for rammeplanstyrte utdanninger. Forskriften har foreløpig gyldighet fram til 1.7.2021. Hensikten har vært å gi studieprogrammene anledning til å gjøre unntak fra rammeplaner og nasjonale retningslinjer så langt det er «forsvarlig og nødvendig» for at studentene skal kunne gjennomføre uten forsinkelser.

Vi har sett at veldig mange av våre ansatte strekker seg langt, men det er i koronasituasjonen ikke mulig å opprettholde tidligere studiekvalitet på alle områder. Samtidig ser og hører vi at flere studenter sliter fysisk og psykososialt som en konsekvens av pandemien, når aktiviteter er stengt ned og mange må leve mer

isolert. ILU er derfor særlig bekymret for neste år når vi vet at vi må drive utdanningene med færre ressurser enn det vi har planlagt for.

Internasjonalisering er en satsning som det har vært krevende å ha framdrift på under koronapandemien. Utenlandspraksis våren 2021 er avlyst, og det blir ingen utveksling med partnerskap. Vi har gjennomført arbeid for å tilrettelegge for økt studentutveksling i framtiden.

Så har vi erfart at knapphet på administrative ressurser har hatt konsekvenser for oss. Dette har konsekvenser for vår gjennomføringskraft, og er ikke bare relatert til korona. ILU har gjort nærmere rede for dette i økonomirapporteringen (excel) jf. punkt 1 «Økonomistyring» i SU-fakultetets bestillingsnotat.

Institutt for lærerutdanning har konkrete, spissede innspill på hvordan koronapandemien har påvirket vår virksomhet. Notatet ber oss beskrive de tre mest krevende utfordringene og de tre mest positive konsekvensene. Vi vil imidlertid først understreke at selv om det er ulike effekter, så er det overordnede bildet at koronasitasjonen har vært negativ for arbeidsmiljø, tverrfaglig samarbeid, faglig utvikling, studentenes psykososiale læringsmiljø, grad av oppnåelse av læringsutbytte og forskningsbetingelser. Samtidig er det slik at for en lærende organisasjon som ILU, så er det alltid læring som er til nytte for framtidig utvikling.

De tre mest krevende utfordringene ILU har erfart i 2020, knyttet til pandemien

- For lærerutdanningene som profesjonsutdanninger er det en trussel mot kvaliteten i utdanningene at vi møter studentene mindre og har mer digital undervisning. Vi er også bekymret for studentenes psykososiale læringsmiljø og opplevelse av tilhørighet til ILU og til læreryrket, for studentenes trivsel og for at frafallet vil øke som en konsekvens av alt.
- Det er stor frustrasjon knyttet til manglende digitalt utstyr, og ingen undervisningslokaler på Kalvskinnnet er tilrettelagt for strømming av undervisning. Det er også problematisk at det mangler gode oversikter over hvilket utstyr som er tilgjengelig på rommene. Undervisere ved ILU rapporterer at de fysisk må oppsøke rommet for å vite hva som finnes der. Dette er tidkrevende og gjør det vanskelig å planlegge undervisningen.
- Vi erfarer at koronapandemien har negative konsekvenser for arbeidsmiljøet, herunder betingelser for tverrfaglig samarbeid.

De tre mest positive konsekvensene ILU har erfart i 2020, knyttet til pandemien

- Koronapandemien og den plutselige nedstengingen av både campus og praksisfeltet i mars 2020 var på sett og vis en stresstest på samarbeidet mellom ILU og praksisfeltet. Erfaringene fra nedstengingen er at samarbeidet vårt med skolene er godt. Gjennom god kommunikasjon og samarbeid greide vi å håndtere krisen – med stadig endrede signaler og rammer fra myndighetene og universitetsledelsen – og å ivareta studentene og kvaliteten i praksisstudiene på en god måte. Etter vår vurdering er samarbeidet med praksisfeltet ytterligere styrket, blant annet som følge av denne krisehåndteringen.
- Ansatte har lagt ned stor innsats for å håndtere endringer og overganger som fulgte med koronanedstengingen og situasjonen for øvrig resten av året. Mye av årsaken til at dette har gått så bra på ILU, er betydningen av det som skjer i de ulike fagmiljøene, der kolleger samarbeider og bidrar til å utvikle hverandre. Både vitenskapelige og administrativt ansatte har vist en imponerende omstillingsevne og stort engasjement for studentenes læring.

- Det har vært økende fart på utvikling av digitale systemer tilrettelagt for kjernevirksomheten. Vi ber om at dette fortsetter fordi det fortsatt er store behov, for eksempel knyttet til kommunikasjon med praksisfeltet og registrering av obligatorisk oppmøte.

5. Avslutning

Samlet sett opplever institutt for lærerutdanning at det i året som har gått har vært en god trend i forskningsaktivitet, og at vi har gode relasjoner til våre samarbeidsparter. Vi er en robust organisasjon, administrasjonen inkludert. Instituttet er med dette godt rustet til å få til hele MGLU.

Torberg Falch
instituttleder
Institutt for lærerutdanning

Anita I. Brækken
rådgiver

Instituttstyret ILU

Sak ILU V4/21 Endelig budsjett 2021

Hensikt: Formålet med saken er å vedta instituttets endelige budsjett for 2021.

Forslag til vedtak:

«Endelig budsjett for 2021 vedtas med de endringene som framkom i møtet.»

Innhold

1. Bakgrunn	2
2. Regnskap for 2020	2
2.1. Regnskap ordinær virksomhet	2
2.2. Regnskap for de nasjonale sentrene	4
3. Langtidsbudsjett.....	6
3.1. Langtidsbudsjett ordinær virksomhet	6
3.2. Langtidsbudsjett de nasjonale sentrene	9
4. Endelig budsjettforslag 2021	10
4.1. Budsjett for 2021 for ordinær virksomhet	10
4.2. Budsjett for 2021 for de nasjonale sentrene	16

1. Bakgrunn

Som det framkommer i NTNUs styringsreglement skal instituttstyret behandle intern fordeling av bevilgning og budsjett. Til grunn for saken er instituttets bevilgning i henhold til fakultetenes videreformidlingsmodell (VFM) som igjen er en integrert del av NTNUs system for virksomhetsstyring («BEVISST»). Budsjettfordeling for 2021 fra SU til instituttene er vedtatt av fakultetsstyret.

Budsjettarbeidet for 2021 har vært krevende på grunn av underfinansiering av det 5. året i ny master i grunnskolelærerutdanning (MGLU). Vurderingen ved framlegg av budsjett i desember (ILU 19/20) var at det var usedvanlige mange usikkerhetsmomenter. Vedtaket inkluderte derfor følgende: «Instituttleder legger fram forslag til endelig budsjett i neste styremøte». Dette dokumentet legger fram forslag til endelig budsjett for ILU for 2021.

Det har vist seg at prognosen for økonomisk resultat i 2020 var mangelfull i sakspapirene for ILU 19/20. Dette saksdokumentet inkluderer regnskap for 2020. I tillegg inkluderer dokumentet langtidsbudsjett for perioden 2021-2025. Dette er et planleggingsverktøy der instituttens frist for levering var i januar.

Midlene som er i budsjettet, skal brukes for å arbeide med ILUs strategiplan og handlingsplanene i sak ILU 18/20. Denne oppfølgingen er i liten grad spesifisert i konkrete budsjettposter, men vil i all hovedsak være en integrert del av virksomheten.

2. Regnskap for 2020

Ramme drift (RD) for ILU samlet inkluderer tre kostnadssteder. Det er

- Institutt for lærerutdanning, ordinær virksomhet (k-sted 678005)
- Matematikksenteret (k-sted 678030)
- Skrivesenteret (k-sted 678040)

Alle oversikter presenteres separat for de tre kostnadsstedene. Tabellene presenterer budsjettet for 2020, prognose for 2020 presentert i forrige instituttstyremøte (ILU 19/20) og regnskapet for 2020.

2.1. Regnskap ordinær virksomhet

Tabell 2.1 viser at regnskapet avviker betydelig fra budsjettet for 2020. Det er også stort avvik i forhold til prognosen som ble lagt fram i ILU 19/20. Dette gir et større handlingsrom i 2021 og årene framover enn anslått tidligere. Regnskapet for 2020 er sentralt for anslagene på kostnader for 2021.

Tabell 2.1. Regnskap for 2020 for ordinær virksomhet

Regnskap 2020			
678005	Budsjett 2020	Prognose 2020	Regnskap 2020
<i>IB</i>	- 35 050 246	- 35 050 246	- 35 050 246
Sum bevilgning	- 269 529 725	- 269 529 725	- 269 529 725
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning	-	-	
Omfordelt bevilgning	1 770 000	501 000	889 460
Overføring fra BOA (inkl. BOA EVU)	- 50 290 000	- 50 290 000	- 66 205 170
Overføring fra EVU (studentbetaling)	- 4 050 000	- 11 315 200	- 10 268 791
Andre eksterne og interne inntekter	- 7 457 000	- 8 460 000	- 7 680 576
Sum inntekter	- 329 556 725	- 340 095 925	- 354 573 721
Investeringer	1 300 000	1 500 000	1 369 776
Sum lønnskostnader	260 108 862	251 685 275	255 336 634
Sum driftskostnader	55 800 000	56 210 000	51 033 681
Internhusleie	21 561 226	23 185 140	23 151 053
Egenfinansiering BOA-prosjekter (inkl. avslutning)	7 725 000	12 509 238	21 746 360
Egenfinansiering EVU (lønn, indir. på egne ansatte)	50 000	4 000 000	2 951 898
Sum kostnader	346 545 088	349 089 653	355 589 402
Resultat	16 988 363	8 993 728	1 015 681
<i>UB</i>	- 18 061 883	- 26 056 518	- 34 034 566

Sammenlignet med forrige prognose er resultatet i regnskapet forbedret fra underskudd på 9,0 millioner kroner til et underskudd på 1,0 millioner kroner. Dette skyldes gjennomgang av økonomien i eksterntfinansiert virksomhet (BOA og EVU). Overføringer (inntektssiden) og egenfinansiering (utgiftssiden) for denne aktiviteten må sees i sammenheng.¹

Overføringene er i regnskapet 14,9 millioner kroner større enn i prognosen, mens egenfinansieringen er 8,2 millioner kroner større, altså en netto forbedring på 6,7 millioner kroner.

I tillegg er lønnskostnadene i regnskapet 3,8 millioner kroner større enn i prognosen, mens driftskostnadene er 5,2 millioner kroner lavere. Dette skyldes i hovedsak at det er tatt høyde for utestående krav fra Trondheim kommune for dekning av praksisopplæring fra 2019, og at dette ved en feil ble lagt til dobbelt.

Noe av årsaken til forbedret resultat i forhold til budsjett skyldes innstramminger gjennomført for driftskostnader høsten 2020 etter framlegget av statsbudsjett i oktober. Men det kan kun forklare en liten del av avviket. Avvikene er store og burde vært korrigeret i løpet av året. Det burde vært fanget opp i prognosen etter 2. tertial, men ingen av disse avvikene

¹ I tillegg utføres en betydelig del av den eksterntfinansierte virksomheten av fast tilsatte der kostnaden føres sammen med andre lønnskostnader.

ble fanget opp da. Det var først i forbindelse med budsjettarbeidet i november at det framkom at resultatet for 2020 ble bedre enn budsjettet, og dette har forsterket seg etter opprydding i og avslutning av regnskapene for eksterntfinansiert virksomhet i forbindelse med årsavslutning.

2.2. Regnskap for de nasjonale sentrene

For sentrene har koronasituasjonen hatt stor betydning for økonomien. Sentrene har normalt betydelig reise- og konferansevirksomhet knyttet til kursing over hele landet. I tillegg har koronasituasjonen påvirket både omfang og innretning på nye prosjekter

Tabell 2.2. Regnskap for Matematikksenteret

Regnskap 2020			
	Budsjett 2020	Prognose 2020	Regnskap 2020
678030			
<i>IB</i>	- 7 341 338	- 7 341 338	- 7 341 337
Sum bevilgning	- 9 567 350	- 9 567 350	- 9 567 350
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning	-		
Omfordelt bevilgning			
Overføring fra BOA	- 11 600 000	10 772 075	- 10 396 765
Overføring fra EVU		-	
Andre eksterne og interne inntekter	- 3 200 000	2 071 100	- 2 135 753
Sum inntekter	- 24 367 350	- 22 410 525	- 22 099 868
Investeringer	200 000	220 000	280 571
Sum lønnskostnader	22 345 450	19 391 324	20 572 679
Sum driftskostnader	5 680 000	2 485 311	2 457 113
Internhusleie			
Egenfinansiering BOA-prosjekter		450 639	418 637
Egenfinansiering EVU			
Sum kostnader	28 225 450	22 547 274	23 729 001
Resultat	3 858 100	136 749	1 629 132
<i>UB</i>	- 3 483 238	- 7 204 589	- 5 712 204

For Matematikksenteret har regnskapsavslutningen medført større lønnskostnader enn i prognosen i ILU 19/20 (20,6 versus 19,4 millioner kroner). For de andre postene er det små endringer. Resultatet er et underskudd på 1,6 millioner kroner, mens det var budsjettet med underskudd på 3,9 millioner kroner. Størrelsen på avviket er innenfor det som må forventes for den type virksomhet som senteret har, og spesielt i lys av koronasituasjonen.

Tabell 2.3. Regnskap for Skrivesenteret

Regnskap 2020			
678040	Budsjett 2020	Prognose 2020	Regnskap 2020
<i>IB</i>	- 4 500 214	- 4 500 214	- 4 500 214
Sum bevilgning	- 7 212 925	- 7 212 925	- 7 212 925
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning	-		
Omfordelt bevilgning			
Overføring fra BOA	- 6 983 228	- 10 228 298	- 10 587 115
Overføring fra EVU		-	
Andre eksterne og interne inntekter	- 900 000	- 298 900	- 359 785
Sum inntekter	- 15 096 153	- 17 740 123	- 18 159 826
Investeringer	200 000	200 000	149 133
Sum lønnskostnader	12 936 947	13 437 950	13 684 229
Sum driftskostnader	2 170 000	1 200 000	1 083 093
Internhusleie			
Egenfinansiering BOA-prosjekter	1 183 228	2 502 548	2 333 195
Egenfinansiering EVU			
Sum kostnader	16 490 175	17 340 498	17 249 650
Resultat	1 394 022	- 399 625	- 910 176
<i>UB</i>	- 3 106 192	- 4 899 839	- 5 410 390

For Skrivesenteret er det få avvik i forhold til prognosen i ILU 19/20. Det er noe høyere inntekter og noe lavere kostnader, som fører til at overskuddet blir på 0,9 millioner kroner, som er 0,5 millioner kroner bedre enn i prognosen. Det er større avvik i forhold til budsjettet, som hadde et underskudd på 1,4 millioner kroner. Resultatet betyr at avsetningene til Skrivesenteret øker ytterligere, fra et nivå som var for høyt også ved inngangen til 2020. Skrivesenteret har ikke bygd ned sine avsetninger i 2020 slik som forutsatt.

3. Langtidsbudsjett

Budsjettet for 2021, og spesielt antall nye faste tilsetninger, må være økonomisk bærekraftig i den forstand at avsetningsnivået på instituttet framover i tid følger NTNUs føringer, og instituttet bør ikke komme i gjeldsposisjon.

ILUs ledelse har tidligere orientert styret om regjeringens politikk om en egenkapital/avsetninger på maksimalt 5 % av bevilgningsinntekter for universiteter og høyskoler. Regjeringens politikk nødvendiggjør nye prinsipper for intern styring ved institusjonen. Dette har vært et sentralt tema i langtidsbudsjettarbeidet, og ILU har vært avhengig av tydelige styringssignaler fra fakultetet. Et styringssignal er gitt i fakultetets bestilling av langtidsbudsjett 2021-2024:

Endrede rammebetingelser fra Kunnskapsdepartementet

I Statsbudsjettet for 2021 er det innført et tak for avsetninger av bevilgningsinntekt for UH-sektoren på 5% av bevilgningsinntekt. Avsetninger til investeringsformål i fast eiendom, utstyr o.l. holdes utenfor, men større strategiske satsinger gir ikke grunnlag for unntak med mindre det kan balanseføres som en eiendel.

Rammene som NTNU har å operere innenfor i langtidsbudsjettperioden er etter dette, at ved utgangen av 2022 vil avsetninger over 5% bli inndratt. Det eneste som skjermes er avsetninger satt av til investeringer i henhold til en samlet investeringsplan for NTNU; dvs. en plan som omfatter planlagte investeringer for institutter, fakulteter og sentralt. Utgangen av 2021 blir en overgangsperiode der NTNU i dialog med Kunnskapsdepartementet også kan få skjermet avsetninger over 5% som ikke er ment brukt til investeringer.

Tidligere har NTNU sentralt praktisert et avsetningstak på 12% og et tak for budsjettavvik på 3% overfor fakultetene, og SU har hatt tilsvarende tak overfor instituttene. Det er nå varslet at det kommer nye kjøreregler, men det er foreløpig ikke avklart hvordan disse vil være.

ILU forstår siste avsnitt som at det per nå ikke er satt et endelig prinsipp for hvordan avsetningsregelen vil håndteres internt i NTNU. ILU har likevel levert et langtidsbudsjett som tilfredsstillende 5 %-prinsippet for 2022-2025.

Langtidsbudsjettet er et planleggingsverktøy. Det viser anslag for økonomisk utvikling i perioden 2021-2025, der budsjettforslaget for 2021 i kapittel 4 er lagt inn for 2021. Langtidsbudsjettet er i 2021-kroner, altså i faste kronebeløp slik at endrete beløp innebærer reelle endringer.

3.1. Langtidsbudsjett ordinær virksomhet

Bevilgningen er forholdsvis sikker, men vil avhenge av utvikling i produksjonsbaserte midler (studiepoengproduksjon, publiseringspoeng, etc.). Det er større usikkerhet knyttet til utvikling i eksternfinansiert virksomhet. Forskningsprosjekter påvirker netto instituttøkonomi i liten grad fordi prosjektene har om lag samme kostnader som inntekter og fast

tilsatte bruker sin forskningstid i prosjektene. Utviklingen i etter- og videreutdanning er viktigere for økonomisk planlegging fordi virksomheten drives av fast tilsatte. Det er lagt til grunn en liten vekst i denne virksomheten i årene framover, men en mindre vekst enn tidligere. Tidligere var det lagt til grunn en årlig vekst i inntekter på 7 %, med en årlig økning i egenfinansiering på 4 %. I siste langtidsbudsjett er det lagt til grunn en flat vekst på 2 MNOK årlig. De politiske signalene tyder på at det fortsatt skal være satsning på EVU rettet mot skoleverket, og ILU har vært konkurransedyktig i tilbud av nye utdanninger.

I langtidsbudsjettet ligger opptrappingen i finansieringen av MGLU når produksjonsbaserte midler kommer delvis i 2023 og for fullt i 2024. De produksjonsbaserte midlene er i all hovedsak bestemt av studiepoengproduksjon og uteksaminerte kandidater og kommer to år etter faktisk aktivitet. Disse avkortes internt i NTNU i henhold til NTNUs budsjettfordelingsmodeller².

ILU har bedt NTNU om mellomfinansiering i 2021-2023 i påvente av at de produksjonsbaserte midlene fra myndighetene kommer for fullt i 2024 slik at inntektene ikke er lavere de 2-3 første årene med fullt MGLU-løp enn seinere. ILU har basert seg på manglende inntekt i 2021-2023 slik det framkommer i beregningen i tabellen under.³

Tabell 3.1. Mellomfinansiering fra NTNU i påvente av produksjonsbaserte midler. Millioner kroner

	2021	2022	2023	2024	2025
Forventete midler for studiepoengproduksjon	0	0	6,6	13,3	13,3
Forventete midler for kandidatproduksjon	0	0	-4,5 ⁴	4,5	4,5
<i>Totalt forventete midler fra myndighetene</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2,1</i>	<i>17,8</i>	<i>17,8</i>
Krav om mellomfinansiering fra NTNU	8,9	17,8	15,6	0	0
Innvilget mellomfinansiering fra NTNU	5,1	10,1	14,6	0	0

Kravet fra ILU var at finansieringen skal være den samme fra oppstarten av 5. året i MGLU høsten 2021 (halvårseffekt i 2021) og alle år framover. Det betyr produksjonsbasert bevilgning på 17,8 millioner kroner hvert år.

NTNU svarte ILU/SU den 08.12.2020 med et notat datert 04.12.2020 (2020/34371). Den innvilgete mellomfinansieringen framkommer i siste rad i tabellen over. Den impliserer en

² NTNUs rammefordelingsmodell (RFM) viderefordeler bevilgning til fakultetene med 80 % av studiepoengproduksjonsmidler og 35 % av kandidatproduksjonsmidler.

³ Anslaget er beregnet for 315 studenter. Det er ikke tatt hensyn til eventuelle ABE-kutt eller inndragninger for å finansiere strategiske satsninger på NTNU-nivå.

⁴ Reduksjonen i kandidatproduksjon i 2023 skyldes at det i 2021 ikke vil produseres grunnskolelærer kandidater (med unntak av et fåtall i forsinket 4GLU-løp). For MGLU er det dobbel sats på kandidatproduksjonen i forhold til 4GLU.

opptrapping i finanseringen til ILU fra 10,1 millioner kroner (halvårseffekt i 2021) til 14,6 millioner kroner i 2023 til 17,8 millioner kroner når midlene kommer fullt ut fra myndighetene i 2024.

NTNU ønsker ikke å mellomfinansiere inntekter knyttet til studiepoengproduksjon. I stedet mener NTNU det er grunn til å gi kompensasjon for at basisbevilgningen for det 5. året i MGLU er basert på kandidatmåltall og ikke faktisk antall studenter. NTNU legger til grunn at ILU skal finansieres for å levere kandidatmåltallet for MGLU fastsatt av regjeringen, som er 243 studenter. Men fordi det er frafall i studiet, må finansieringen være for et større studenttall. NTNU legger til grunn 20 % frafall og dermed finansiering for 304 studenter. I årene 2021-2023 finansierer NTNU basisbevilgning til ILU for differansen mellom studenttallet lagt til grunn av KD (kandidatmåltallet på 243) og det som er beregnet for NTNU (304 studenter). NTNU vil fortsette arbeidet for at basisbevilgningen til MGLU fra myndighetene øker tilsvarende.

Mellomfinansieringen innvilget av NTNU er inkludert i bevilgningen i langtidsbudsjettet i tabell 3.2. Det betyr en økning i bevilgningen i perioden 2021-2024. Underskudd i driften i 2021 og 2022 for å bygge ned avsetninger kan dermed reduseres eller avsluttes i 2023 uten å redusere kostnadene fordi det da blir økt bevilgning. Redusert bevilgning i 2024 og 2025 skyldes lavere forventet studiepoengproduksjon som følge av lavere opptakstall. Opptakstallene reduseres fordi myndighetene legger til grunn at antall kandidater på MGLU skal være nær kandidatmåltallet og ikke klart over slik situasjonen er i dag, samt manglende opptak på FPPU-a i 2021.

Lønnskostnadene i langtidsbudsjettet øker i 2021 på grunn av tilsetninger knyttet til det 5. året i MGLU. Det er lagt til grunn at disse tilsettingene kun vil ha halvårseffekt kostnadmessig. Derfor øker lønnskostnadene ytterligere i 2022. Fordi underskuddet i 2021 er knyttet til underfinansiering av ny master i grunnskolelærerutdanning, men kun med halvårseffekt, vil underskuddet i 2022 bli større enn i 2021. I motsatt retning virker at rekruttering koster, som gir lavere investeringer i 2022 enn i 2021.

Antall nye tilsetninger i 2021 må være bærekraftig i den forstand at forventede inntekter i årene framover dekker kostnadene.

Langtidsbudsjettet innebærer at avsetningene bygges ned fra 12,6 % av bevilgningen ved utgangen av 2020, til 4,0 % av bevilgningen ved utgangen av 2022. Deretter er det små endringer i dette planleggingsverktøyet. Det er noe lavere avsetningsnivå enn det som tidligere har blitt ansett som et fornuftig avsetningsnivå, men innenfor det som instituttet nå blir pålagt.

Tabell 3.2. Langtidsbudsjett ordinær virksomhet

Langtidsbudsjett 2021-2025						
678005	R 2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>IB</i>	- 35 050 246	- 34 034 566	- 23 930 105	- 12 304 082	- 12 512 010	- 7 666 456
Sum bevilgning	- 269 529 725	- 292 477 725	- 300 472 725	- 305 333 725	- 312 908 725	- 313 849 725
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning		- 5 074 000	- 10 147 000	- 14 612 000		
Omfordelt bevilgning	- 889 460	861 000				
Overføring fra BOA (inkl. BOA EVU)	- 66 205 170	- 63 155 558	- 65 296 447	- 68 227 198	- 70 968 102	- 72 540 869
Overføring fra EVU (studentbetaling)	- 10 268 791	- 10 498 080	- 10 050 000	- 10 050 000	- 10 050 000	- 10 050 000
Andre eksterne og interne inntekter	- 7 680 576	- 7 702 500	- 7 660 000	- 7 660 000	- 7 660 000	- 7 660 000
Sum inntekter	- 354 573 721	- 378 046 863	- 393 626 172	- 405 882 923	- 401 586 827	- 404 100 594
Investeringer	1 369 776	2 934 375	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Sum lønnskostnader	255 336 634	280 674 280	298 585 704	298 360 041	298 454 746	298 036 817
Sum driftskostnader	51 033 681	56 625 785	56 400 000	56 400 000	56 400 000	56 400 000
Internhusleie	23 151 053	25 917 417	26 176 591	26 438 357	26 702 741	26 969 768
Egenfinansiering BOA-prosjekter (inkl. avslutning)	21 746 360	18 514 466	18 889 900	19 276 597	19 674 895	20 085 142
Egenfinansiering EVU (lønn, indir. på egne ansatte)	2 951 898	3 485 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Sum kostnader	355 589 402	388 151 323	405 252 195	405 674 995	406 432 381	406 691 727
Resultat	1 015 681	10 104 460	11 626 023	- 207 928	4 845 554	2 591 132
<i>UB</i>	- 34 034 566	- 23 930 105	- 12 304 082	- 12 512 010	- 7 666 456	- 5 075 324
Avsetningsnivå i % av bevilgning	12,6 %	8,1 %	4,0 %	3,9 %	2,5 %	1,6 %

3.2. Langtidsbudsjett de nasjonale sentrene

Tabell 3.3. Langtidsbudsjett for Matematikksenteret

Langtidsbudsjett 2021-2025						
678030	R 2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>IB</i>	- 7 341 337	- 5 712 204	- 4 668 063	- 3 111 056	- 1 554 048	- 1 247 041
Sum bevilgning	- 9 567 350	- 9 567 350	- 9 567 350	- 9 567 350	- 9 567 350	- 9 567 350
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning						
Omfordelt bevilgning						
Overføring fra BOA (inkl. BOA EVU)	- 10 396 765	- 12 500 000	- 12 773 673	- 12 773 673	- 14 023 673	- 14 023 673
Overføring fra EVU (studentbetaling)						
Andre eksterne og interne inntekter	- 2 135 753	- 2 511 250	- 2 500 000	- 2 500 000	- 2 500 000	- 2 500 000
Sum inntekter	- 22 099 868	- 24 578 600	- 24 841 023	- 24 841 023	- 26 091 023	- 26 091 023
Investeringer	280 571	210 125	205 000	205 000	205 000	205 000
Sum lønnskostnader	20 572 679	20 684 020	21 430 405	21 430 405	21 430 405	21 430 405
Sum driftskostnader	2 457 113	4 266 691	4 562 625	4 562 625	4 562 625	4 562 625
Internhusleie						
Egenfinansiering BOA-prosjekter (inkl. avslutning)	418 637	461 905	200 000	200 000	200 000	200 000
Egenfinansiering EVU (lønn, indir. på egne ansatte)						
Sum kostnader	23 729 001	25 622 741	26 398 030	26 398 030	26 398 030	26 398 030
Resultat	1 629 132	1 044 141	1 557 007	1 557 007	307 007	307 007
<i>UB</i>	- 5 712 204	- 4 668 063	- 3 111 056	- 1 554 048	- 1 247 041	- 940 034
Avsetningsnivå i % av bevilgning	59,7 %	48,2 %	31,9 %	15,7 %	12,4 %	9,2 %

Matematikksenteret går ut av 2020 med avsetninger på 59,7 % av bevilgningen. Det er for høyt i forhold til NTNUs retningslinjer. Langtidsbudsjettet har en gradvis nedbygging av avsetningene. Det er krevende å budsjettere størrelsen på prosjektinntekter framover. Prosjekter mot slutten av perioden er enda ikke inngått. Det legges til grunn en liten vekst i prosjektinngangen og uforandrete lønnskostnader. Det fører til at underskuddet de første årene blir borte fra 2024.

Tabell 3.4. Langtidsbudsjett for Skrivsesenteret

Langtidsbudsjett 2021-2025						
678040	R 2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>IB</i>	- 4 500 214	- 5 410 390	- 4 204 327	- 2 976 628	- 2 007 797	- 1 588 967
Sum bevilgning	- 7 212 925	- 7 212 925	- 7 212 925	- 7 212 925	- 7 212 925	- 7 212 925
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning						
Omfordelt bevilgning						
Overføring fra BOA (inkl. BOA EVU)	-10 587 115	-10 800 000	-11 100 000	- 9 100 000	- 9 100 000	- 9 100 000
Overføring fra EVU (studentbetaling)						
Andre eksterne og interne inntekter	- 359 785	- 299 375	- 300 000	- 300 000	- 300 000	- 300 000
Sum inntekter	-18 159 826	-18 312 300	-18 612 925	-16 612 925	-16 612 925	-16 612 925
Investeringer	149 133	133 250	141 250	150 000	150 000	150 000
Sum lønnskostnader	13 684 229	16 367 862	16 967 636	15 435 018	15 435 018	15 435 018
Sum driftskostnader	1 083 093	1 317 250	1 166 250	1 181 250	1 181 250	1 181 250
Internhusleie						
Egenfinansiering BOA-prosjekter (inkl. avslutning)	2 333 195	1 700 000	1 565 488	815 488	265 488	265 488
Egenfinansiering EVU (lønn, indir. på egne ansatte)						
Sum kostnader	17 249 650	19 518 362	19 840 624	17 581 756	17 031 756	17 031 756
Resultat	- 910 176	1 206 062	1 227 699	968 831	418 831	418 831
<i>UB</i>	- 5 410 390	- 4 204 327	- 2 976 628	- 2 007 797	- 1 588 967	- 1 170 136
Avsetningsnivå i % av bevilgning	75,0 %	59,5 %	42,5 %	29,0 %	23,2 %	17,4 %

Skrivesenteret går ut av 2020 med avsetninger på 75,0 % av bevilgningen. Det er for høyt i forhold til NTNUs retningslinjer. Langtidsbudsjettet har en gradvis nedbygging av avsetningene. Det er krevende å budsjettere størrelsen på prosjektinntekter framover. Prosjekter for årene mot slutten av perioden er enda ikke inngått. Det legges til grunn en nedgang i prosjektinntekten fra 2023 når eksamensprosjektet avsluttes, og tilsvarende nedgang i lønnskostnadene.

4. Endelig budsjettforslag 2021

Framstillingen her er relatert til vedtaket om foreløpig budsjett i forrige styremøte (ILU 19/20) og regnskapet for 2020.

4.1. Budsjett for 2021 for ordinær virksomhet

Forbedret regnskap i forhold til prognosene lagt til grunn i ILU 19/20 betyr at vi går inn i 2021 med mer midler tilgjengelig enn forventet og et lavere kostnadsnivå. Avsetningene ble ikke bygget ned i 2020 som planlagt. Det betyr at underskuddet i endelig budsjettforslag er større enn i foreløpig vedtak i ILU 19/20. Størrelsen på underskuddet er satt med tanke på hvor raskt avsetningene bør bygges ned, slik det er framstilt i langtidsbudsjettet i tabell 3.2.

Tabell 4.1. Budsjett for K-sted 678005, Institutt for lærerutdanning, ordinær virksomhet

Budsjett 2021			
	Regnskap 2020	Foreløpig budsjett 20/21 vedtatt av styret	Endelig budsjett 2021
678005			
<i>IB</i>	- 35 050 246	- 26 056 518	- 34 034 566
Sum bevilgning	- 269 529 725	- 292 386 725	- 292 477 725
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning		5 062 000	5 074 000
Omfordelt bevilgning	889 460	861 000	861 000
Overføring fra BOA (inkl. BOA EVU)	66 205 170	55 155 558	63 155 558
Overføring fra EVU (studentbetaling)	10 268 791	10 498 080	10 498 080
Andre eksterne og interne inntekter	7 680 576	7 702 500	7 702 500
Sum inntekter	- 354 573 721	- 369 943 863	- 378 046 863
Investeringer	1 369 776	2 280 625	2 934 375
Sum lønnskostnader	255 336 634	280 022 724	280 674 280
Sum driftskostnader	51 033 681	55 276 584	56 625 785
Internhusleie	23 151 053	25 988 119	25 917 417
Egenfinansiering BOA-prosjekter (inkl. avslutning)	21 746 360	10 514 466	18 514 466
Egenfinansiering EVU (lønn, indir. på egne ansatte)	2 951 898	3 485 000	3 485 000
Sum kostnader	355 589 402	377 567 518	388 151 323
Resultat	1 015 681	7 623 656	10 104 460
<i>UB</i>	- 34 034 566	- 18 432 862	- 23 930 105

I budsjettet for 2021 benyttes forventet lønnsvekst på 2,1 %, slik det er bestemt fra NTNU.

Det økte handlingsrommet i forhold til foreløpig budsjett benyttes til økte driftskostnader og økte investeringer. Det er også rom for flere tilsetninger, slik det framkommer under.

Det er 57 nye stillinger i budsjettet, med halvårseffekt i 2021. Det er 12 flere stillinger enn i foreløpig budsjett, hvorav 2 er knyttet til nye kjente avganger. Inkludert i denne nettovæksten på 10 stillinger i forhold til foreløpig budsjett er to nye kombinerte universitetslektorstillinger med Trondheim kommune, tilknyttet de to universitetsskolene Huseby barneskole og Charlottenlund ungdomsskole. Disse vil være 50 % tilknyttet ILU.

De nye stillingene skal bidra i MGLU og erstatter også avganger på 11 personer fra juli 2020 til juli 2021 (4 oppsigelser, 6 pensjoner og 1 langvarig permisjon for phd-stipend) og om lag 5 stillinger knyttet til nye videreutdanningstilbud fra høsten 2021. Alle 57 stillingene vil bli tilsatt i tråd med Strategisk personalplan (SPP) 2020 (ILU 7/20). Det vil gjøres noe revidering av SPP for å ta hensyn til avgangene og at innsparingene i budsjettet (se ILU 19/20) berører de ulike fagseksjonene forskjellig.

Inntekter

Bevilgning er i henhold til fakultetets videreformidlingsmodell (VFM). Under posten omfordelt bevilgning, inngår et fratrukk for overføring til Institutt for datateknologi og informatikk i henhold til samarbeidsavtale om utdanningen i arkiv- og samlingsforvaltning.

For BOA- og EVU-økonomien er det hensyntatt at regnskapet for 2020 inkluderer forhold tilbake til 2019 som ikke ble inkludert i regnskapet for 2019. Det er hensyntatt økt omfang i videreutdanning fra høsten 2021 i engelsk, norsk, naturfag og begynneropplæring. Overføring (inntektssiden) og egenfinansiering (kostnadssiden) øker med like mange millioner kroner i forhold til foreløpig vedtak. Endringene i anslagene for BOA- og EVU-økonomien i forslaget har derfor ingen realeffekter. Det er tatt utgangspunkt i eksternfinansierte prosjekter ILU har pr i dag og forventet realvekst i aktiviteten på 2 millioner kroner høsten 2021. Dette er i stor grad videreutdanning direktefinansiert fra Utdanningsdirektoratet.

Under posten med andre eksterne og interne inntekter er det inkludert tildeling på om lag 6 millioner til utvikling og drift av partnerskap. Disse kom som forventet i desember i etterkant av statsbudsjettet, og var inkludert i foreløpig budsjett. De er på samme nivå som i 2019 og 2020. I tillegg er det budsjettet med diverse forventede salgsinntekter som tidligere.

Kostnader

Lønnskostnader til faste og midlertidige stillinger er beregnet med utgangspunkt i instituttets bemanningsplan. I tillegg er det lønnskostnader på 57 stillinger med halvårseffekt ut over bemanningsplanen, men i tråd med SPP 2020.

Lønnskostnader for midlertidige stillinger må sees i sammenheng med lønnskostnader for faste ansatte og refusjoner. Ved sykdom eller oppsigelser kan det bli behov for vikarer, men da reduseres en annen kostnadskategori. Økt økonomisk handlingsrom i forhold til det foreløpige budsjettet innebærer at det er fleksibilitet til å håndtere situasjoner som det ikke er oversikt over nå.

Tabell 4.2. Lønnskostnader

Lønnskostnader, nærmere spesifisert	Regnskap 2020	Foreløpig budsjett 2021 vedtatt av styret	Endelig budsjett 2021
Lønn faste ansatte	230 119 808	261 501 250	258 023 072
Lønn midlertidig ansatte/vikarer	21 580 389	16 500 000	17 886 087
Lønn timelønn, studentass., eksamensvakter	1 353 598	1 383 596	1 368 623
Lønn gjesteforelesere, praksislærere, sensur mv	13 760 262	12 881 503	14 410 123
Lønn refusjoner	- 8 675 101	- 8 200 000	- 8 200 000
Lønn omposteringer	- 3 433 780	- 4 556 125	- 3 326 125
Lønn overtid, faste/midlertidige ansatte	585 695	512 500	512 500
Lønn andre personalkostnader	45 764	-	
Sum lønnskostnader	255 336 634	280 022 724	280 674 280

Budsjettet for praksisstudier er på 50,7 millioner kroner, en økning på 3,3 millioner kroner i forhold til regnskapet for 2020. Praksiskostnader på 3,3 millioner kroner for det femte året i

MGLU er inkludert og er det som gir til økningen i totale kostnader. I tillegg er det justert for lønnsvekst, og fratrukket en kostnadsbesparelse på om lag 1 millioner kroner. Bidrag fra egne tilsatte er ikke inkludert i dette beløpet. Tabellen under viser praksiskostnadene fordelt på kostnadsart og inkluderer både lønnskostnader og driftskostnader.

Tabell 4.3. Kostnader i forbindelse med praksisstudiene

Praksiskostnader	Regnskap 2020	Foreløpig budsjett 20/21 vedtatt av styret	Endelig budsjett 2021
Lønn praksislærere	10 411 889	9 900 000	10 500 000
Eksterne tjenester praksisweb	224 078	320 000	200 000
Praksislærere, refusjonskrav	32 800 756	37 300 000	35 500 000
Servering, kursavgift mv	87 233	425 000	200 000
Reisekostnad mv	454 830	960 000	700 000
Reisekostnad studenter	3 441 877	3 200 000	3 500 000
Interne tjenester praksisweb/timeplanlegger	28 218	241 750	100 000
Sum praksiskostnader	47 448 881	52 346 750	50 700 000

Budsjettforslaget har større driftskostnader enn regnskapet for 2020 på grunn av økte praksiskostnader knyttet til femte året i MGLU og lønnsøkning for praksislærerne i skolene. På grunn av bedre regnskap i 2020 enn lagt til grunn tidligere, foreslås det å redusere innsparingene på driftskostnader. Dette forslaget legger til grunn at innkjøp av utstyr, inkludert innkjøp av IKT-relatert utstyr, i det mest vesentlige blir på samme nivå som tidligere. Reisekostnader er budsjettert høyere enn i regnskapet for 2020, men 1,6 millioner kroner lavere enn i budsjettet for 2020. Koronasituasjonen gjør disse kostnadene usikre. Det er også satt av 1,5 millioner kroner til strategiseminar for instituttet høsten 2021. Det er lenge siden instituttet sist var samlet. I 2022 starter andre del av strategiperioden til NTNU og ILU.

Tabell 4.4. Driftskostnader

Driftskostnader, nærmere spesifisert	Regnskap 2020	Foreløpig budsjett 20/21 vedtatt av styret	Endelig budsjett 2021
Driftkostnader	10 002 094	8 708 400	8 929 095
Refusjonskrav fra kommuner/praksissted for praksisopp	35 300 186	39 704 784	39 308 690
Reisekostnader	5 731 401	6 863 400	8 388 000
Sum driftskostnader	51 033 681	55 276 584	56 625 785

I «andre driftskostnader» er det avsetninger til leie av skrivere/kopimaskiner, undervisningsmateriell/-utstyr, pensumlitteratur, inventar og møtekostnader. Her inngår også kostnader til annonsering og markedsiltak.

Husleie utgjør 23,2 millioner kroner i 2020 og er en betydelig utgift. Det er et internhusleiesystem på NTNU slik at størrelsen på husleien fastlegges på NTNU-nivå.

Samtidig inngår såkalt internhusleie i bevilgningen. Mens husleien øker ved leie av mer areal, så er internhusleiebevilgningen fastsatt basert på historiske forhold. Instituttet må betale av egen økonomi ved økt arealbruk.

ILU har ment det ble gjort en feil ved beregningene av husleiebevilgningen i forbindelse med at instituttet flyttet ut av Rotvoll og inn på Kalvskinnet fra 01.01.2018. Mens instituttet i 2019 budsjetterte med det instituttet mente var riktig nivå, ble det i 2020 budsjettert med det som NTNU har hevdet er riktig nivå. Uenigheten er på om lag 4 millioner kroner årlig.

Det har vært krevende å få til dialog med SU-fakultetet og Eiendomsavdelinga på NTNU om denne saken. I desember 2020 fikk instituttet for første gang innsikt i en såkalt prinsippbeslutning i Økonomi- og eiendomsavdelingen høsten 2017. Innholdet i denne prinsippbeslutningen er at de gamle høgskolemiljøene som skiftet arealer 01.01.2018 ikke skulle bli berørt økonomisk. For ILU er implikasjonen at instituttet flyttet inn i betydelig mindre arealer, og ble trukket tilsvarende i husleiebevilgning. I ettertid er det enighet om at arealene var for små, og ble derfor økt noe, uten at det ble kompensert i husleiebevilgningen. Samtidig flyttet NTNU-miljøer i Gjøvik og Ålesund inn i nye og større lokaler. ILU har dermed blitt tvunget til å finansiere at miljøene på Gjøvik og i Ålesund fikk større arealer uten kostnad for dem.

Eiendomsavdelingen har høsten 2020 besluttet at kroppsøvingsarealet («gymsalen») skal overføres fra ILU til NTNU sentralt. Det betyr redusert husleie på om lag 700 000 kroner for ILU. Det er avtalt at ILU skal få ca. 50 nye arbeidsplasser i E.C. Dahls gt. 10 pga. veksten i antall tilsatte i dette budsjettet. Det øker husleien.

Det foreslås budsjettavsetning til nestledere, fagseksjonsledere og kontorsjef. Disse midlene skal i all hovedsak brukes til strategiske prioriteringer og stimulering av faglig aktivitet i tråd med handlingsplaner for 2020-2021. Som følge av budsjett- og koronasituasjonen reduseres pottene for fagseksjonsledere og kontorsjef med 10 % i 2021. Regnskapet for 2020 for bruk av disse midlene er ikke ferdigstilt. Koronasituasjonen har ført til at mye planlagt aktivitet, for eksempel konferansedeltakelse, ikke er gjennomført. Ubrukte midler i fagseksjonene overføres til 2021. For de strategiske pottene til nestlederne overføres ikke midler fra ett år til ett annet. Det foreslås at disse pottene budsjetteres med samme beløp som i 2020.

Ordningen med annum og insentivmidler videreføres uforandret, og velferdsmidler videreføres på samme nivå som tidligere. Budsjettet til studentrekruttering reduseres. Det er produsert mye informasjonsmateriell i 2020 som kan gjenbrukes. Budsjettet for 2020 økte med 50 % (fra 0,34 til 0,50 millioner kroner), og denne økningen er i stor grad benyttet til å produsere informasjonsmateriell. Det tas sikte på å opprettholde ordninger med studentambassadører, som driver rekrutteringsarbeid for de 5-årige studiene for trinn 1-7, 5-10 og 8-13. Det vil utgjøre det aller meste av rekrutteringsbudsjettet i 2021. I forhold til foreløpig budsjett for 2021 foreslås det å øke rekrutteringsbudsjettet med 0,1 millioner kroner.

Halvparten av dette gjelder filmproduksjon knyttet til budsjettet for 2020 som vi ikke rakk å regnskapsføre i 2020, og den andre halvparten er knyttet til å opprettholde noen aktiviteter som blant annet prosjektet «Menn i skolen». I tillegg til instituttets rekrutteringsbudsjett viderefører fakultetet 0,1 millioner kroner til rekruttering til yrkesfaglærerutdanningen. Rekrutteringsarbeid av tilsatte på instituttet kommer i tillegg til denne budsjettposten, og det er ikke planlagt redusert.

Tabell 4.5 Strategiske midler

	Budsjett 2020	Prognose 2020	Endelig budsjett 2021
Fagseksjonene	3 000 000,00	2 000 000,00	2 700 000,00
Nesteleder EVU	150 000,00	150 000,00	150 000,00
Nesteleder grunnutdanning	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Nesteleder forskning	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
Kontorsjef	200 000,00	200 000,00	180 000,00
Handlingsplaner/Instituttelder	500 000,00	500 000,00	-
Annuum/insentivmidler	1 800 000,00	900 000,00	1 800 000,00
Rekruttering/markedsføring	500 000,00	450 000,00	350 000,00
Velferdsmidler	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Sum	8 750 000,00	6 800 000,00	7 780 000,00

Egne budsjetter som spesifisert i tabellen over, ble innført i 2018. Prognosen for 2020 viser at forbruk er mindre enn budsjett, i hovedsak på grunn av betydelig redusert reisevirksomhet.

Tabell 4.6. Investeringer

Investeringer	Regnskap 2020	Foreløpig	Endelig budsjett 2021
		budsjett 20/21 vedtatt av styret	
Investeringer	1 369 776	2 280 625	2 934 375

Investeringskostnader var i foreløpig budsjett redusert sammenliknet med 2020, når nye tilsetninger ikke var hensyntatt, begrunnet med den økonomiske situasjonen. I endelig budsjett foreslås det investeringsbudsjett i samsvar med 2020-budsjettnivå. Dette vil si at det tas høyde for nyansattes behov for PC, kontormøbler og annet inventar, og at det legges opp til utskifting av PC-er ved behov. Det er et uavklart investeringsbehov knyttet til nye arealer i E.C. Dahls gate 10, og det pågår dialog med fakultetet om plassering av kostnader knyttet til disse arealene. Av de sistnevnte kostnadene kan enkelte kostnader også ende opp som driftskostnader.

Øvrige poster videreføres på om lag samme nivå som 2020, som betyr at samme aktivitetsnivå legges til grunn.

Resultat

Det fremlagte budsjettet viser et underskudd på driften for 2021 på 10,1 millioner kroner. Det gir grunnlag for en gradvis nedtrapping av avsetningene i tråd med langtidsbudsjettet i tabell 3.2.

Avsetninger

Det var en egenkapital på 35,0 millioner kroner pr 1.1.2020 (Inngående balanse IB 2020) og 34,0 pr.1.1.2021 (IB 2021). Med budsjettert underskudd på 10,1 millioner kroner blir IB 2022 på 23,9 millioner kroner.

Finansiering av handlingsplaner

Handlingsplanene i sak ILU 18/20 skal i all hovedsak gjennomføres av aktiviteten i ordinære stillinger. Budsjettpostene til nestlederne blir benyttet til å støtte opp under dette arbeidet. For handlingsplanene for internasjonalisering og innovasjon i skoler og lærerutdanning, så er de nye stillingene internasjonaliseringsleder og innovasjonsleder fra 2019 viktige. I universitetsskolesamarbeidet pågår flere forsknings- og utviklingsprosjekter. EVU-aktiviteten skal være eksternt finansiert og ligger i budsjettet under netto BOA-overføringer.

Strategiske midler ligger i budsjettene til fagseksjonslederne og nestlederne.

Budsjettet til nestleder grunnutdanning skal blant annet benyttes til interne midler til utviklingsarbeid innen studiekvalitet, kostnader ved karrieredag og faglig-sosiale arrangement. Budsjettene til nestleder forskning skal blant annet benyttes til å stimulere aktivitet knyttet til forskningsgruppene.

Fagseksjonslederne har ansvar for faglig utvikling i sine fagseksjoner. Den faglige utviklingen vil være knyttet til virkemidlene i handlingsplanene, og budsjettene til fagseksjonslederne vil bli benyttet til å bygge opp under disse.

4.2. Budsjett for 2021 for de nasjonale sentrene

I forbindelse med det første budsjettarbeidet etter at senterne ble en del av ILU ble det gjort beregninger på hvilke kostnader som ville påløpe ordinær virksomhet. Det gjelder husleie og en del administrative tjenester. Kostnadene ved dette ble fratrukket bevilgningen til sentrene. Det betyr at bevilgning oppgitt i budsjettet er et nettobeløp der noen kostnader er trukket fra. Det arbeides med å få budsjettet, og regnskapet, over på en bruttoform. Da vil økonomi-oversikten vise det økonomiske samkvetmet mellom ordinær virksomhet på ILU og sentrene. Det blir også enklere å få på plass økonomiske konsekvenser ved endringer i samkvetmet, for eksempel at sentrene endrer bruken av areal. I budsjettet som presenteres nå brukes gammel mal, der for eksempel husleie er fratrukket bevilgningen og ikke framkommer som en egen kostnad.

Tabell 4.7. Budsjett for K-sted 678030, Matematikksenteret

Budsjett 2021			
678030	Regnskap 2020	Foreløpig budsjett 20/21 vedtatt av styret	Endelig budsjett 2021
<i>IB</i>	- 7 341 337	- 7 204 589	- 5 712 204
Sum bevilgning	- 9 567 350	- 9 567 350	- 9 567 350
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning			
Omfordelt bevilgning			
Overføring fra BOA	- 10 396 765	- 12 505 000	- 12 500 000
Overføring fra EVU			
Andre eksterne og interne inntekter	- 2 135 753	- 2 511 250	- 2 511 250
Sum inntekter	- 22 099 868	- 24 583 600	- 24 578 600
Investeringer	280 571	210 125	210 125
Sum lønnskostnader	20 572 679	20 321 437	20 684 020
Sum driftskostnader	2 457 113	4 266 691	4 266 691
Internhusleie			
Egenfinansiering BOA-prosjekter	418 637	461 905	461 905
Egenfinansiering EVU			
Sum kostnader	23 729 001	25 260 158	25 622 741
Resultat	1 629 132	676 558	1 044 141
<i>UB</i>	- 5 712 204	- 6 528 031	- 4 668 063

Det er små endringer i endelig budsjettet i forhold til foreløpig budsjett.

Inntekter

Det er lagt inn bevilgning i henhold til overføringen fra Kunnskapsdepartementet (videreformidlet via NTNUs videreformidlingsmodell). Under overføringer fra BOA er det tatt utgangspunkt i eksterntfinansierte prosjekter senteret har per i dag. I tillegg er det beregnet forventet omfang på nye prosjekter i 2021.

Kostnader

Lønnskostnader til faste og midlertidige stillinger er beregnet med utgangspunkt i bemanningsplanen og det er lagt inn nytilsetninger i henhold til revidert strategisk personplan (SPP 2020). Investeringer og drift er budsjettert i henhold til forventet aktivitet i 2021, og det er budsjettert med egenfinansiering av BOA i henhold til overslag fra prosjektøkonom. Driftskostnadene har vært lave i 2020 pga. lite reiseaktivitet. Det budsjetteres med at kursvirksomheten i skoler og kommuner vil komme tilbake til opprinnelig form i 2021.

Resultat

Det fremlagte budsjettet har et underskudd på driften for 2021 på 1,0 millioner kroner. Det betyr at det bør være god bemanning i forhold til oppgaver. Det vil være ressurser til fortsatt kompetanseheving etter opplegget som har pågått siden 2019, og det kan også gi rom for bidrag inn i undervisningsaktiviteten på instituttet.

Avsetninger

Matematikkssenteret har positiv egenkapital på 7,3 millioner kroner som IB 2020, som er redusert til 5,7 millioner kroner som IB 2021. Det budsjetterte underskuddet i 2021 betyr at budsjettert IB 2022 blir på 4,7 millioner kroner i positiv egenkapital. Det er viktig at avsetningen bygges ned.

Tabell 4.8. Budsjett for k-sted 678040, Skrivsesenteret

Budsjett 2021			
678040	Regnskap 2020	Foreløpig budsjett 20/21 vedtatt av styret	Endelig budsjett 2021
<i>IB</i>	- 4 500 214	- 4 899 839	- 5 410 390
Sum bevilgning	- 7 212 925	- 7 212 925	- 7 212 925
Mellomfinansiering/forskuttet resultatbevilgning			
Omfordelt bevilgning			
Overføring fra BOA	- 10 587 115	- 10 865 000	- 10 800 000
Overføring fra EVU			
Andre eksterne og interne inntekter	- 359 785	- 179 375	- 299 375
Sum inntekter	- 18 159 826	- 18 257 300	- 18 312 300
Investeringer	149 133	133 250	133 250
Sum lønnskostnader	13 684 229	15 724 657	16 367 862
Sum driftskostnader	1 083 093	1 117 250	1 317 250
Internhusleie			
Egenfinansiering BOA-prosjekter	2 333 195	1 845 000	1 700 000
Egenfinansiering EVU			
Sum kostnader	17 249 650	18 820 157	19 518 362
Resultat	- 910 176	562 857	1 206 062
<i>UB</i>	- 5 410 390	- 4 336 983	- 4 204 327

I forhold til foreløpig budsjett er kostnadene større i endelig budsjett. For å oppnå nødvendig nedtrapping av avsetninger må kostnadene øke.

Inntekter

Det har vært en betydelig vekst i oppdrag i 2020. Kostnadssiden øker ikke like raskt, noe som har ført til at resultatet ser ut til å bli om lag 1,8 millioner bedre enn planlagt. Det blir derfor ikke en nedbygging av avsetningene som planlagt.

Det er lagt inn bevilgning i henhold til overføringen fra Kunnskapsdepartementet (videreformidlet via NTNUs videreformidlingsmodell). Under overføringer fra BOA er det tatt utgangspunkt i eksternfinansierte prosjekter senteret har pr. i dag og det er laget et estimat på forventete nye prosjekter i 2021. Det er forventet en reduksjon i øvrige salgsinntekter (i dette tilfellet, salg av kurs), da senteret primært benytter sin kapasitet på BOA-oppdrag.

Kostnader

Lønnskostnader til faste og midlertidige stillinger er beregnet med utgangspunkt i bemanningsplanen og det er lagt inn en ny stilling i henhold til revidert strategisk personplan (SPP 2020). I 2020 har senteret tilsatt 3 personer pga. økt mengde av eksterntfinansierte oppdrag (BOA). Lønnskostnader for disse får helårseffekt i 2021, samt at en ny stilling knyttet til vekst i BOA tilsettes i januar 2021. Investeringer og drift er budsjettert i henhold til forventet aktivitet i 2021 (korrigert for diverse covid-19 effekter), og det er budsjettert med egenfinansiering av BOA i henhold til overslag fra prosjektøkonom. Budsjetterte lønnskostnader økt i forhold til foreløpig budsjett.

Resultat

Det fremlagte budsjettet viser et underskudd på driften for 2021 på 1,2 millioner kroner. Det impliserer at det vil være god kapasitet til innsats på å få nye prosjekter og kompetanseheving i staben, og det gir også rom for bidrag inn i undervisningsaktiviteten på instituttet.

Avsetninger / Inngående balanse (IB)

Skrivesenteret har positiv egenkapital på 4,5 millioner kroner som IB 2020 og 5,4 millioner kroner som IB 2021. Det budsjetterte underskuddet i 2021 betyr at budsjettert IB 2022 blir på 4,2 millioner kroner i positiv egenkapital. Det er viktig at avsetningen bygges ned.

Instituttstyret ILU

Sak ILU V5/21 Medbestemmelsesordning ved ILU – styre eller alternativ ordning

Hensikt: ILUs første styreperiode går ut 31.7.2021, og instituttet er bedt om å vurdere egen medbestemmelsesordning som forberedelse til ny styreperiode fra august 2021. Dagens ordning med instituttstyre og ekstern styreleder ligger til grunn for saken.

Forslag til vedtak:

«Styret tar orienteringen om prosessen internt på instituttet til etterretning, og anbefaler at ordningen med instituttstyre fortsetter.»

Vedlegg:

- Notat fra SU: Innspill på valgt medbestemmelsesordning på instituttene
- Notat fra organisasjonsdirektør NTNU: Forberedelse av ny styreperiode fra august 2021
- Høringsinnspill fra ILU på Fafo-rapport om ansattes opplevelse av medvirkning og medbestemmelse ved NTNU

Postadresse

7491 Trondheim
Norway

Org.nr. 974 767 880

postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu

Besøksadresse

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

Saksbehandler

Anita I. Brækken
anita.brakken@ntnu.no
Tlf: 73559396

Bakgrunn

Det følger av NTNUs styringsreglement at alle institutter skal ha

- Instituttstyre (ekstern eller intern styreleder),
- Instituttråd (ekstern eller intern styreleder), *eller*
- Utvidet ledergruppe

Dette er, jf. styringsreglementet, det formelle medvirknings- og medbestemmelsesorganet på instituttnivå.

Institutt for lærerutdanning ble opprettet 1.1.2017. Våren 2017 hadde det nye instituttet i en interimperiode på 6 måneder en ordning med utvidet ledergruppe, som bestod av instituttledelsen (instituttleder, nestledere og kontorsjef) og ansatt- og studentrepresentantene fra de tidligere styrene ved Fakultet for lærer- og tolkeutdanning (FLT) og Program for lærerutdanning (PLU). I perioden ble det gjennomført en prosess som skulle vurdere framtidig medvirkningsorgan, med blant annet en spørreundersøkelse blant ansatte. Instituttledelsen hadde som mål å legge til rette for bred deltakelse i beslutningsprosessen. I diskusjonen mente flere at et instituttstyre sikrer reell medbestemmelse for de ansatte, gir anledning til å forankre og gi legitimitet til beslutninger på en god måte og legger press på administrasjonen om å foreta grundig og god saksbehandling i saker som ligger til styrets myndighetsområde. Svarene fra spørreundersøkelsen ga en klar anbefaling om instituttstyre, noe som ble ønsket av 72,8 %. Prosessen ledet fram mot en anbefaling¹ om dagens ordning; instituttstyre med ekstern styreleder.

Sammensetning av de ulike ordningene på NTNU

NTNUs styringsreglement fastsetter organenes sammensetning.

Utvidet ledergruppe ledes av instituttleder og består av instituttets ledergruppe supplert minst med:

- 2 valgte representanter for fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling
- 1 valgt representant for midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling
- 1 valgt representant for teknisk-administrativt tilsatte
- 2 valgte studentrepresentanter

Instituttstyre og **instituttråd** kan ledes av instituttleder, eller en ekstern styreleder blant de to eksterne medlemmene. Der instituttstyre eller instituttråd ledes av ekstern styreleder, fungerer instituttleder som sekretær for instituttstyret/-rådet.

---

¹ Sak 13/17, utvidet ledergruppe 3.4.2017

Sammensetning for instituttstyre eller instituttråd:

- 3 valgte representanter for fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling
- 1 valgt representant for midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling
- 1 valgt representant for teknisk-administrativt tilsatte
- 2 valgte studentrepresentanter
- 2 eksterne medlemmer tilsatt ved et annet institutt ved NTNU eller utenfor NTNU

Dagens definisjon av ledergruppe ved ILU omfatter instituttledelsen (instituttleder, nestledere og kontorsjef), fagseksjonsledere og senterledere (totalt 15 stk.), det vil si linjeledelsen. En eventuell utvidet ledergruppe vil dermed bli veldig stor, eventuelt vil ledelsen være i flertall.

Prosess for medvirkning i 2021

Saken om å vurdere instituttets styringsorgan har vært diskutert i ledermøtet den 11. januar 2021. Ledermøtet fant ingen grunn til å anbefale å gå bort fra dagens ordning. Med det som utgangspunkt ble det invitert til medvirkning. Det er publisert et oppslag på ILUs interne informasjonskanal med blant annet

- Frist for tilbakemelding om vi bør gjennomføre en ny spørreundersøkelse **1. februar**
- Frist for andre innspill til saken **15. februar**

Dette saksnotatet skrives før disse fristene. Hittil er det ingen innspill som anbefaler ny spørreundersøkelse. Det er mottatt ett innspill som stiller seg bak at instituttet fortsetter med dagens ordning med instituttstyre og eksternt styreleder, også i ny styreperiode 1.8.2021 - 31.7.2025.

Notat

Til:	Institutt for sosialt arbeid, Institutt for geografi, Institutt for pedagogikk og livslang læring, Institutt for sosialantropologi, Institutt for psykologi, Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Institutt for lærerutdanning
Kopi til:	Liv Alfhild Unhjem
Fra:	Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Innspill på valgt medbestemmelsesordning på instituttene

I notat om forberedelse av ny styreperiode fra august 2021 fra organisasjonsdirektøren (vedlagt) settes det frist for når en eventuell endring i valgt medbestemmelsesordning ved instituttene må være godkjent av fakultetsstyret. Dette for at valgene til neste års styrer, råd og utvalg skal kunne være ferdige i god tid.

Alle institutter skal ha instituttstyre/råd eller utvidet ledergruppe i henhold til [NTNUs styringsreglement](#). Forslaget som ligger til grunn i notatet er å videreføre nåværende ordning for neste styreperiode, der institutt ved samme fakultet kan ha ulike medvirkningsordninger med mindre fakultetsstyret vedtar noe annet.

Det bes derfor om at instituttene vurderer egen medvirkningsordning og gjennomfører en medvirkningsprosess før eventuelle ønske om endring sendes inn og godkjennes av fakultetsstyret i møte 3. mars 2021.

Styret ved NTNU har bedt FAFO om å undersøke ansattes opplevelse av medvirkning og bestemmelse (vedlagt). Spesielt relevant i denne sammenheng er kapittel 8. I dag har instituttene ved SU har både instituttstyre og utvidet ledergruppe.

Frist for ønske om endring av medbestemmelsesordning: 22.februar 2021.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 TRONDHEIM	E-post: postmottak@su.ntnu.no	Dragvoll, Loholt Allé 87, Paviljong C	+47 73 59 19 00	Linn Astrid Shin Braaten
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47	Tlf: +47

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

Notat

Til: Fakultetene, Vitenskapsmuseet og Studenttinget

Kopi til:

Fra: Organisasjonsdirektøren

Signatur:

Forberedelse av ny styreperiode fra august 2021

Vi står foran en ny styreperiode fra 2021 og ser behov for en felles tidsplan mht.

- 1) rektors oppnevning av eksterne medlemmer til fakultetsstyrene
- 2) eventuell revurdering av medbestemmelsesordningen på instituttene
- 3) planlegging av vårens valg og eventuelle revisjon av valgreglementet.

1) Rektor oppnevner eksterne medlemmer til fakultetsstyrene. Frist: 15. mai 2021

Fakultetsstyrene har fire eksterne medlemmer (inklusive leder) og to rekkefølge varamedlemmer. Rektor oppnevner dem etter forslag fra fakultetene. Kandidatene skal være villige til å påta seg vervet. Gjenoppnevning er mulig hvis de ikke har sittet i åtte sammenhengende år ved starten av den nye periode. Styringsreglementet legger opp til at det skal foreslås minst åtte eksterne kandidater. I praksis har Rektor oppnevnt de seks kandidatene fakultetene har foreslått. Vi foreslår derfor at fakultetene foreslår det antall som er nødvendig og at vi heller tar en ekstra runde hvis Rektor ser grunn til det. Forslagfrist: 15. mai 2021

2) Valgt medbestemmelsesordning på instituttene. Frist: 1. mars 2021

NTNUs styringsreglement forutsetter at alle institutt har instituttstyre/råd eller utvidet ledergruppe (utvidet ledergruppe har ikke eksterne medlemmer). Institutt ved samme fakultet kan ha ulike medvirkningsordninger med mindre fakultetsstyret vedtar noe annet. «Fakultetsstyret godkjenner ordningen ved instituttene etter forslag fra instituttleder» (se Styringsreglementet pkt. 4.1.1). Vi legger til grunn at de ordninger som er valgt, videreføres med mindre det tas lokalt initiativ til å endre ordningen. Dersom dagens ordning vurderes endret, må ansatte gis mulighet til medvirkning i prosessen. Spørsmålet må være avklart i god tid før vårens valg, men senest 1. mars 2021.

NTNU har gitt Fafo i oppdrag å gjennomføre en undersøkelse om ansattes opplevelse av medvirkning, herunder hvordan medvirkningsordningene på instituttene fungerer.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	postmottak@ntnu.no	Høgskoleringen 1	+47 73595000	Kristin Wergeland Brekke
Norway	www.ntnu.no	Hovedbygningen		kristin.brekke@ntnu.no
				Tlf: 93 49 20 89

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

Rapporten er basert på intervjuer på fakultetsnivå og dybdeundersøkelser ved fem utvalgte institutt/faggrupper i juni-september 2020. Rapporten blir tilgjengelig fra 3. november, og vil deretter bli diskutert med dekanene og styret. Med mindre det er en klar anbefaling fra fakultetene, skal det mye til å endre Styringsreglementet om valgfri ordning på instituttene. I dag har 63 % av instituttene utvidet ledergruppe som medvirkningsordning. Den ordningen er valgt for alle instituttene ved AD, IE, IV og MH, mens instituttene ved HF og NV har en blanding av utvidet ledergruppe og styrer. Alle instituttene ved SU og ØK har styrer, mens VM har instituttråd.

3) Revisjon av valgreglementet. Frist: 15. november 2020

Valgreglementet fastsetter felles regler for valg av ansatte og studenter til NTNU-styret, fakultets- og museumsstyret, samt valgte medvirkningsorgan ved instituttene. Er det noe dere savner i reglementet? Er det regler eller rutiner som burde vært justert?

Basert på erfaringer fra valgene de siste årene, vil vi spesielt ha tilbakemelding på om valgreglementet bør justeres på disse punktene:

- a) *Skal vi åpne for at kandidater kan foreslå seg selv?* Det er praksis i studentvalgene. Som et koronatiltak, ble fakultetene tipset om at valgkomitéen formelt kunne stå som forslagsstiller for kandidater som sendte inn forslag på seg selv (§ 7). Ble denne muligheten benyttet ved lokalvalgene? Hvis vi åpner for å «foreslå seg selv», må det være et supplement til dagens ordning som er hjemlet i universitetslovens § 9-6 «Plikt til å ta imot og utføre tillitsverv». Ordningen med forslagsstillere skal bidra til å beskytte kandidatene mot vilkårlige forslag og til kvalitetssikring av kandidatene (§ 9 nr 1).
- b) *Skal vi korte ned tidsplanen for valg?* Valgreglementet setter frister for kunngjøring av valg, kandidatforslag og kunngjøring av kandidater (§ 6 og § 9). Hele prosessen går over seks uker. I en digital tidsalder bør tidsplanen kunne strammes inn. I dag gjør velgerne seg kjent med kandidatene på internett. Det er sjelden noen aktiv valgkamp på fakultets- og instituttnivå. Som hovedregel bør det derfor være tilstrekkelig at kandidatene kunngjøres *senest* en uke før valget åpner og ikke to uker som nå. Forslagsfristen bør også kunne reduseres fra 3 uker til minst 2 uker før valget. Det bør gi tilstrekkelig tid til for valgkomitéen til å finne flere kandidater hvis det skulle være nødvendig.

Gjeldende rutiner og valgreglement finnes her:

<https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Gjennomf%C3%B8r+valg>.

I henhold til valgreglementet fastsettes tidsplanen for valgene av Rektor. Vi tar sikte på at NTNU-styrevalget kan gjennomføres før påske slik at fakultetene - med god planlegging - rekker å gjennomføre alle lokalvalgene før sommeren.

Frist for innspill: 15. november 2020

Høringsuttalelse fra ILU om Fafo-rapporten «Ansattes opplevelse av medvirkning og medbestemmelse ved NTNU»

Til:	Fakultet for samfunnsvitenskap- og utdanningsledelse
Kopi til:	Ledelsen ved ILU
Fra:	Høringsutvalg ILU som har bestått av Leiv Inge Aa, Annepetra Røkke Jensen, Rune Kvilvang, Roar Madsen, Elin Bø Morud (leder), Birgitte Lauvstad (sekretær), Libe García Zarranz

Om høringsuttalelsen

Medlemmene av høringsutvalget ble utpekt av ledelsen ved ILU. Medlemmene i gruppa har hatt fire digitale møter, og jobbet med høringsutkastet i Teams. Utvalget har bedt instituttet om innspill på Innsida, og lagt fram synspunkt på ledermøte 11. januar. Utvalget har mottatt tre skriftlige innspill i prosessen.

Uttalelsen starter med en kommentar om tolking av begrep i høringen. Så tar vi for oss spørsmålet om tilgjengelighet og hvorvidt ansatte som ikke snakker norsk har reelle muligheter for medvirkning. Deretter gis en kort innføring om instituttet og en oppsummering av en styresak om medvirknings- og medbestemmelsesordninger på ILU, før vi forsøker å svare på de fire områdene i høringsbrevet og foreslår tiltak under hver del. De overordnede høringsspørsmålene svarer vi på gjennom de fire underområdene.

Kommentarer om begrepsbruk

Utvalget har diskutert hva medvirkning er og hvordan det er definert i lov- og avtaleverk. Utvalget ønsker å understreke den aktive dimensjonen med medvirkning. «Medvirkning» er et verbalsubstantiv av å «virke med». Når en virker med, handler en *aktivt* for noe, sammen med noen og gjerne med et bestemt formål. Vi presiserer på at vi med «medvirkning» forstår den ansattes mulighet til selv å – aktivt gjennom konkrete handlinger – kunne påvirke arbeidssituasjonen sin og andre relevante forhold.

Videre ønsker vi å kommentere definisjonen av medbestemmelse i NTNUs Tilpasningsavtale, som jo legger føringer for hvordan medbestemmelse forstås i Fafo-rapporten og ikke minst hvilke rammer den gir for medbestemmelse ved NTNU. Vi stiller spørsmål til om den er for snever og begrensende, og kommer tilbake til det under punkt 2.

Utvalget har også diskutert bruken av “vi” i høringsbrevet. Det er ikke definert om det er et felles NTNU som er “vi”, eller hvilket nivå i organisasjonen det er snakk om i de ulike høringsspørsmålene. Det ene utelukker ikke nødvendigvis det andre, men hvordan man definerer “vi” vil ha innvirkning på svaret på spørsmålene og hvor utviklingen må starte/finne sted. I mange tilfeller vil det være

Postadresse 7491 Trondheim Norway	Org.nr. 974 767 880 postmottak@ntnu.no www.ntnu.no	Besøksadresse Campus Kalvskinnet	Telefon +47 73590400	Saksbehandler Birgitte Lauvstad
--	---	--	--------------------------------	---

kontakten mellom nivåene som er viktig for opplevelsen av medvirkning. Vi tilstreber å være tydelig på hvilket nivå de foreslåtte tiltakene tilhører under hver del.

Tilgjengelighet

Utvalget har kommentarer til selve rapportens tilgjengelighet. Ansatte som ikke har norsk som førstespråk og som arbeider i Norge er pålagt å lære norsk, men dette er en prosess, så det er avgjørende at rapporter som denne blir oversatt til engelsk. De ansattes deltakelse beskrives i rapporten som en "demokratisk rettighet" (s.11), så hvis målet er å sikre de ansattes muligheter for deltakelse og beslutningstaking ved NTNU, virker det å ha tilgang til rapportens funn som et naturlige utgangspunkt. Rapporten snakker også om deltakelse i forhold til "effektivitet" (s. 12). For å sikre de demokratiske og effektive målene, sammen med internasjonaliseringssimpulsene som er beskrevet i rapporten (s. 16), må også ansatte som ikke har norsk som førstespråk bli hørt. Rapporten viser at det er rundt 8000 ansatte ved NTNU. Det er viktig å legge til at rundt 2200 av disse er internasjonale ansatte, som består av over 1/4 av totalen. Mange av disse har ikke norsk som førstespråk. Dette er en viktig faktor med tanke på spørsmålene i høringen.

Når det gjelder metoden, ble ARK-undersøkelsen sendt ut elektronisk til 7611 ansatte og 5837 svarte på den, men det er ikke oppgitt om dette dokumentet var tilgjengelig på engelsk også eller bare på norsk (s. 19). Rapporten nevner også å gjennomføre individuelle og gruppeintervjuer med ansatte i ulike roller/stillinger (s. 24), men det er ingen referanse til om noen av de intervjuede ansatte var ansatte som ikke hadde norsk som førstespråk, for eksempel.

Det handler altså om å legge til rette for at alle ansatte skal ha reelle muligheter for medvirkning og medbestemmelse ved å gjøre sentrale dokumenter og informasjon tilgjengelig på engelsk, og det er ikke snakk om en tilrettelegging som skal gå på bekostning av ivaretagelse og utvikling av norsk fagspråk.

Institutt for lærerutdanning

Institutt for Lærerutdanning (ILU) ble til 1/1 2017 som følge av NTNU-HIST-fusjonen året før, og er i det store bilde den videreutviklede summen av NTNUs og HiSTs lærerutdanningsenheter, samt to nasjonale senter (Skrivesenteret og Matematikksenteret). ILU har ca. 400 ansatte (tallet øker fortsatt), et komplekst studietilbud og svært stor faglig bredde blant de ansatte. Instituttet har etablert formelt nivå 4, og også nivå 5 i noen fagseksjoner, og kan sies å ha en kompleks faglig og administrativ organisering og struktur.

Styresak om medvirknings- og medbestemmelsesordninger på ILU

Medbestemmelse og medvirkning har vært i søkelyset på ILU det siste året. Det ble i styremøtet ved ILU i juni 2019 fremmet en sak om medvirkning og medbestemmelse ved ILU. Saken ble drøftet i styremøtet den 28.11.2019. Formålet med saken var på det tidspunktet å ha en gjennomgang av de formelle og uformelle medvirknings- og medbestemmelsesordningene ved NTNU, SU-fakultetet og

ILU, og deretter ha en diskusjon i styret om mulige endringer i lys av dette. På bakgrunn av diskusjonen ble det i styremøtet den 18.6.2020 gjort styrevedtak med 5 ulike punkter som omhandler medvirkning og medbestemmelsesordninger ved ILU. Punktene omhandler følgende områder:

1. Fagseksjonene og fastsetting av fagseksjonsleders oppgaver.
2. De nasjonale sentrene og fastsetting av senterleders oppgaver.
3. Nestledere og fastsetting av nestledernes oppgaver og myndighet.
4. LOSAM på instituttet. Instituttstyret ba i juni 2020 instituttleder om å utrede nærmere muligheter og behov for å opprette et institutt LOSAM ved ILU. Oppfølgingen av saken er utsatt til neste lederperiode.
5. Omhandler styringsform ved sentrene. I styremøtet den 3.12.20 ble saken fulgt opp videre, blant annet om mandat og sammensetning av senterråd ved Matematikksenteret og Skrivesenteret.

Svar på høringsspørsmålene

1. Medvirkningsordninger og arenaer på instituttene

- *Hva kan vi lære av Fafo sine funn? Hva er gode medvirkningsordninger på et lite institutt versus på større institutter?*

Forslag til tiltak:

- *Ledelsen ved ILU, ansattrepresentanter og øvrige ansatte bør kontinuerlig sørge for god informasjon og kommunikasjon om aktuelle saker, og vurdere om dette bør styrkes. Det er viktig at det kommuniseres tydelig hva som er saksgangen i de konkrete sakene, tidsfrister og hvem som er kontaktperson.*
- *Ledelsen ved ILU bør over en periode følge opp vedtaket i instituttstyret om det i tilstrekkelig grad legges til rette for medvirkning i fagseksjonene.*
- *Ledelsen ved ILU bør vurdere om det bør fastsettes ressurs for ansatte som påtar seg verv knyttet til medbestemmelse og medvirkning.*
- *Ledelsen ved ILU bør vurdere ressursbehovet for fagseksjonsledere og om dagens ressurstildeling er tilstrekkelig.*

Personalmøter

ILU er som beskrevet over et stort institutt, og det er den konteksten vi kan uttale oss på bakgrunn av. Med mange ansatte, stor kompleksitet og heterogenitet, oppleves ikke personalmøter eller allmøter som en fruktbar medvirkningsarena. Da personalmøter i hovedsak holdes på norsk, vil

ansatte som ikke snakker norsk kunne oppleve en språkbarriere i denne settingen (og andre) som hindrer medvirkning og deltakelse. Personalmøtene fungerer altså først og fremst som informasjonsmøter, og de avholdes 1-2 ganger per semester. Personalmøter er ikke godt egnet som medvirkningskanal for ILU, så man må finne andre måter å ivareta det på. Instituttseminar kan være et bedre alternativ – men det er krevende både i planlegging og gjennomføring ved institutt på størrelse med ILU og det vil være begrenset hvor ofte det lar seg gjennomføre. Det er utfordrende å finne tema som er relevant for alle, og det krever bevissthet om hvordan man legger til rette for at flest mulig kan delta.

Fagseksjonene og administrasjon

ILU er ikke bare et stort institutt, men det er også et heterogent institutt både faglig og organisatorisk. Vi har fagseksjonsledere, og det skal avholdes jevnlig personalmøter i fagseksjonene og administrasjonen. Fagseksjonsleder har en sentral rolle i medvirkningsprosessen, og bør legge til rette for at ansatte i sin fagseksjon kan gi innspill før ledermøter. Som nevnt, er fagseksjonsleders oppgaver nylig fastsatt i instituttstyret, hvor blant annet det å bidra til ivaretagelse av organisasjonens medbestemmelse inngår. Det å utøve ledelse som skal legge godt til rette for medvirkning krever ekstra ressurser, og det må gjenspeiles i prioriteringen av ressursbruk.

Fagseksjonsleder blir som nevnt fremhevet som en sentral stemme på instituttnivå for den gjengse medarbeider siden instituttmøtene er for store for reelle diskusjoner. Siden størrelsen på og organiseringen av fagseksjonene er veldig ulike, oppleves også veien opp på instituttnivå som ulik internt på instituttet. Generelt er det grunnleggende viktig at fagseksjonslederen kjenner den enkeltes arbeidssituasjon og fagkompetanse også i fagseksjoner som er satt sammen av flere fag, slik at alle opplever å kunne få sine arbeidssituasjoner belyst og sine faglige kvalifikasjoner verdsatt. En annen måte å anerkjenne kvalifikasjoner på, kan være å arrangere paneldebatter eller presentasjoner som tar for seg sentrale tema for ILU fra ulike perspektiv, hvor både norske og ansatte som ikke har norsk som førstespråk, er representert.

Lærermøter og undervisningsgruppemøter er eksempler på andre viktige arenaer for drøfting av faglige spørsmål og hvor medvirkning utøves. Studieprogramledere er ikke en del av lederlinja og rår ikke over egne ressurser, men gjennom dialog med fagseksjonslederne kan de sies å bidra til ansattes medvirkning.

Det kan også være noen store fordeler med å være store. Noen fremhever stor faglig autonomi og lite faglig overstyring sammenlignet med i mindre fagseksjoner andre steder. Mange kollegaer gir mange å spille på, og utformingen av emner skjer med stor medbestemmelse. At forskning og undervisning skjer med stor grad av faglig autonomi og er forankret mest mulig på fagseksjonsnivå, oppleves som grunnleggende viktig. Det er selvsagt flere forbehold her, og medvirkning internt i seksjonen og opp til instituttnivå trenger heller ikke i store og forholdsvis faglig homogene seksjoner å oppleves likt. Igjen spiller fagseksjonslederen en viktig rolle.

Med den store veksten de siste årene oppleves kontakten på tvers av fagseksjonene som redusert, noe som kan påvirke medvirkning oppover. Dette kan være et argument for et eget medbestemmelsesorgan på instituttnivå, som vil være med på å styrke den enkeltes røst. Noen etterlyser for eksempel muligheten til å påvirke den helhetlige organisasjonen og satsningsområdene til instituttet i større grad.

Instituttstyre

ILU har instituttstyre som styringsform. I følge Fafo-rapporten bør vi dermed må være ekstra oppmerksom på den enkelte ansattes opplevelse av medvirkning. Utvalget stiller imidlertid spørsmål ved at det står i rapporten at det er mindre medvirkning og lavere kunnskap om deltagelse ved institutter som har styre sammenliknet med råd. Det er to fakultet som i hovedsak har instituttstyre, ØK og SU. Men samtidig er det i regresjonen side 50 slik at SU er referanse, og ØK har en positiv påvirkning sammenliknet med SU, mens IE og IV har en negativ kunnskap om beslutningsprosesser sammenliknet med SU. Disse to fakultetene har ingen instituttstyrer. Gir tallmaterialet grunnlag for å trekke slutningen at instituttstyre gir mindre medvirkning og lavere kunnskap om deltagelse? Det er flere faktorer som påvirker hvorvidt et instituttstyre vil fungere godt, som for eksempel størrelse, kompleksitet og mangfold på enheten, men ikke minst også lederkultur og mer konkret kultur for medvirkning.

Med instituttstyre kan det formelle rundt møteinnkalling og lang tidshorisonnt oppleves som et hinder for at aktuelle saker blir tatt opp. Det kan kanskje føre til at kun de store strategiske sakene (eller linjene) blir bestemt i styret, og at mange beslutninger dermed er delegert ned til instituttleder/ledergruppe, mens et instituttråd kan være mer på rattet og ha mulighet til å komme med innspill i flere saker. En styrke med at instituttstyre er såpass formelt, er at det legges til rette for at sakene er godt forbered og belyst før de behandles i styret. Ved ILU behandles en styresak gjerne i utdanningsutvalget ved ILU, forskningsutvalget, fagseksjonene og ledermøte før de går til instituttstyret. Dermed får samlet sett et bredt utvalg av ansatte mulighet til å gi innspill til saken. Hvorvidt flertallet av de ansatte opplever at de har reelt sett har denne muligheten, er mer usikkert. Flere ved ILU har uttrykt at de savner reell innflytelse på viktige beslutninger og overordnede prosesser, og det tyder på at informasjon og kommunikasjon rundt dette må styrkes. Samtidig gir også flere uttrykk for at instituttstyre oppleves som en god styringsform, de opplever at de er representert og at det legges til rette for medvirkning i styresakene. Etter det utvalget erfarer, er det eksempler på saker hvor medvirkning bør styrkes eller burde vært bedre ivarettatt: strategisk plan for ILU og strategisk personalplan (og stillingsutlysninger i tråd med denne), tildeling av FoU-tid for tidligere HiST-ansatte, innsparingstiltak som følge av statsbudsjett, og omlegging av emneplaner for masteroppgaveordninger og sammenslåing av syklus 2-emner for 1-7 og 5-10.

2. Ansattes «sikringsmekanisme» i saker som angår instituttet

- *Bør vi legge bedre til rette for direkte innspill fra ansatte til medvirkningsorgan/valgte representanter på instituttnivå og til IDF-LOSAM/tillitsvalgte på fakultetsnivå? I så fall hvordan?*

Forslag til tiltak:

- *NTNU bør etablere LOSAM på instituttnivå på større institutt for å sikre medbestemmelse på instituttnivå innen instituttleders mandat. I tråd med dette bør fagforeningene etablere tillitsvalgte på instituttnivå på større institutt*
- *Arbeidsgiver og fagforeningene må sikre at de tillitsvalgte legger til rette for at "veien opp" oppleves kort og at medlemmene vet hvor de skal henvende seg i hvilke saker.*
- *NTNU bør evaluere tilpasningsavtalen og vurdere om medbestemmelse skal defineres bredere enn i dagens avtale*
- *Vernelinja og tillitslinja bør jobbe for å gjøre sitt arbeid mer synlig, og kommunisere tydelig hva som er saksgang i aktuelle saker*

Hovedavtalens intensjoner er å skape best mulig samarbeidsgrunnlag mellom arbeidsgiver og arbeidstaker på alle nivå i virksomheten (min utheving), og at dette sikres best gjennom medbestemmelse. I §1 heter det videre at HA er et verktøy for å gi arbeidstakerne en reell innflytelse på hvordan deres arbeidsplass skal organiseres og hvordan arbeidsmetodene skal utvikles.

I §1.6 heter det:

Utøvelse av medbestemmelsesretten

Partene er enige om at medbestemmelsesretten best utøves gjennom organisasjonens tillitsvalgte, og på en slik måte at de tas med i utrednings- og beslutningsprosessen så tidlig som mulig. Partene skal videre legge forholdene til rette for medvirkningsformer som gir arbeidstakerne direkte innflytelse på arbeidsorganisasjon og oppgaveløsning innen eget arbeidsområde. I denne sammenheng er partene enige om at det etter avtale kan drives forsøksvirksomhet for å utvikle organisasjons- og arbeidsformer som kan gjøre de ansattes medbestemmelse effektiv, jf. arbeidsmiljølovens krav om tilrettelegging av arbeidet. I dette ligger en felles forståelse av at medbestemmelsen utøves på alle organisatoriske nivå i virksomheten, slik at arbeidstakerne gis reell innflytelse på arbeidsorganisering og oppgaveløsning.

Nærmeste representant er tillitsvalgt på fakultetsnivå (nivå 2), men i mange tilfeller er de utilgjengelige grunnet stor avstand, og det er også slik at de kan ha begrenset innsyn i prosessene på et institutt. Dette avdekker en «missing link» siden styringsreglementet ved NTNU heller ikke beskriver hvordan instituttleder skal sikre instituttets medbestemmelse (Fafø-rapport 2020:22 s. 28). Det samme gapet framkommer i på side 32 der det heter at det synes uklart hvem instituttleder skal planlegge saker som er av stor betydning for de ansatte med. På side 67 i Fafø-rapport 2020:22 kan en lese at i fravær av tillitsvalgte er det ingen organisert motpart til arbeidsgiver, men saker

drøftes og diskuteres «blant kolleger» på ulike nivåer. Dette kan føre til misnøye, snakking i korridorene, dårlig arbeidsmiljø m.m. som igjen kan føre til svakere motivasjon for arbeidet.

Tilpasningsavtalen definerer medbestemmelse som at den skal «(...) ivaretas gjennom tillitsvalgte og strukturerte møtepunkter mellom arbeidsgiver og fagforeningene». Utvalget stiller spørsmål til om en slik definisjon er for snever, og kan begrense mulighetene for og forståelsen av medbestemmelse for den enkelte ansatte på instituttnivå. Det er ikke bare tillitslinja eller vernelinja som kan utøve medbestemmelse, men også andre ansattrepresentanter kan utøve dette. Vil ikke for eksempel et instituttstyre, som har representanter fra administrativt ansatte, faste og midlertidig vitenskapelig ansatte, også kunne betraktes som et organ for «medbestemmelse»?

Det er viktig å trekke frem at det er eksempler på at tillitsvalgt fra noen forbund jevnlig har møter med valgte medlemmer på instituttnivå, deriblant medlemmer fra ILU, og hvor det blant annet bes om innspill på LOSAM-saker. Det viser at noen tillitsvalgte aktivt søker informasjon om det som foregår på instituttnivå og hva folk er engasjert i, og samtidig kan informere om hva som foregår på andre nivå. Det bidrar til at veien til tillitsvalgt oppleves kort for de som deltar i møtene, og denne organiseringen kan utvikles med mer systematisk oppfølging opp mot andre medlemmer på instituttet. En sårbarhet er at det er hvilken fagforening man tilhører som avgjør i hvilken grad man har en opplevelse av medvirkning og at det blir forskjeller mellom ansatte i samme seksjoner og samme institutt.

I rapporten har man spurt om hva man som ansatt gjør hvis man ønsker å bidra eller endre på noe. De aller fleste svarer da at man går til nærmeste leder. Få svarer at man kan bruke tillitsvalgte og verneombud. På direkte spørsmål om man kan bruke tillitsvalgte eller verneombud så svares det ja det kan man, men det virker ikke som om det brukes. De fleste ansatte er ifølge rapporten tilfredse med muligheten til påvirkning på egen arbeidshverdag. Ved store institutter som ILU kan ikke instituttleder ha tett kontakt med alle ansatte. Da er man igjen avhengig av at nivå 4 ivaretar dette.

Vernelinja er den eneste som har representanter på instituttnivå og er en viktig kanal for informasjon på tvers av nivåene, men utvalget har inntrykk av at de med fordel kunne vært med synlig i organisasjonen.

3. Ansattes mulighet til innspill i overordnede saker

- *Hvordan bør vi legge til rette for involvering av ansatte og deres valgte representanter/tillitsvalgte i store endringsprosesser og overordnede saker på fakultets- og NTNU-nivå?*

Forslag til tiltak:

- *Ledelse på alle nivåer og tillitsvalgte må sikre at det legges til rette for medvirkning med lokal vinkling i overordnede saker, og at det er tydelig definert hva som er den formelle*

saksgangen for en sak og hvor man kan henvende seg. For eksempel kan man ha som standard at det følger med et vedlegg i alle saker med sakskart som viser prosess for behandling og medvirkning som tilpasses ut ifra en felles NTNU-mal.

- *Øke administrativ ressurs for vitenskapelige i takt med nye oppgaver.*
- *Det må settes av nok ressurser i prosjekt til at prosjektene kan følge opp medvirkningsprosessene de setter i gang og faktisk lytter til de innspillene som kommer fra sluttbrukerne, samt prosesser til forbedringer etter at systemet er satt i drift, og godt fungerende brukerstøtte.*

ABE-kutt

Sektoren er utsatt for økte, flate kutt som følge av ABE-reformen. Flere vitenskapelig ansatte opplever at de må bruke mer tid på administrative oppgaver, men at ressursen som er avsatt til dette i ressursregnskapet ikke stemmer overens med økte oppgaver. Utvalget er usikker på i hvilken grad det er åpnet for medvirkning og medbestemmelse i vurderingen av hvilke oppgaver som skal løses av hvem og hvordan. Det blir ofte administrasjonen som "bestiller" og purrer på oppgavene som skal løses. Det kan slå uheldig ut på forholdet mellom administrasjon og vitenskapelig ansatte dersom det oppleves som påleggene kommer fra den lokale administrasjonen.

Store deler av arbeidsoppgavene på instituttet, og da spesielt i administrasjonen, løses ved hjelp av en lang rekke system. Stadig innføring av nye system er ment å effektivisere arbeidet som et ledd i ABE-kutt, men oppleves nok i varierende grad som velfungerende. Systemene kommuniserer ikke nødvendigvis med hverandre, og det oppleves også som lite effektiv. Ansatte gir tilbakemelding om at det er liten reell medvirkning og innflytelse i utforming og valg av system som innføres. Det legges i en del tilfeller opp til systematisk medvirkning fra instituttnivå med referansegrupper, seminar eller utviklingsgrupper hvor brukernivået skal kunne gi innspill for å tilpasse systemene og sørge for at de tjener etter formålet. Imidlertid oppleves i flere tilfeller som uten reell effekt og at det er liten interesse for å faktisk tilpasse systemene etter reelle behov på enhetene. På områder der NTNU ikke har etablerte systemer, oppleves det meget tungrodd og krevende å få på plass gode digitale løsninger, og det tar uforholdsmessig lang tid. Eksempel på dette er gode systemer for administrering av flere sider av praksis.

4. Ledelses- og organisasjonskultur for medvirkning

- *Hva kan vi lære av Fafo sine funn mht. utvikling av et arbeidsmiljø og en lederkultur som fremmer medvirkning?*

Forslag til tiltak:

- *Ledelsen ved ILU og ansattrepresentanter bør se på hvordan informasjonsstrømmen kan sorteres og forbedres på instituttnivå.*

- *NTNU må ha en gjennomgang på alle nivå av om ledelseskulturen fremmer medvirkning og medbestemmelse. En arena for oppfølging kan være å ha dette som fast tema i dialogmøter.*
- *Ledere på instituttnivå bør vurdere om det skal opprettes Buddy-/mentorordninger for ansatte i ph.d-stillinger. Det er viktig at gruppen selv får medvirke til utformingen av ordningen.*
- *NTNU kan vurdere automatisk forlengelse av arbeidskontrakt med et gitt antall uker for ph.d og Post Doc som tar på seg verv. Dette kan bidra til at det er lettere å få representanter fra denne gruppen.*
- *Ledere på instituttnivå bør sørge for at alle nytilsatte, også midlertidige, får god informasjon om medvirkning og medbestemmelse*
- *NTNU bør på alle nivå tilstrebe at sentrale dokumenter og informasjon er tilgjengelig på engelsk*
- *NTNU bør etterstrebe at beslutninger tas så nært de ansatte det angår som mulig*

Informasjon og kunnskap om kanaler for medvirkning og medbestemmelse

Det ser ut til at et stort mindretall (28 %) av de ansatte ved NTNU ikke føler at de blir involvert i beslutninger som omhandler deres arbeidshverdag. Dette er tall som er innhentet før koronapandemien, og den kan ha hatt stor innvirkning også på dette området. Det er viktig at ledelse/organisasjonen er bevisst på at ansatte bør oppfordres til å delta gjennom de kanaler som finnes for medvirkning. Ut fra funnene i rapporten kan det også se ut til at det kan være nødvendig å av og til minne alle ansatte om hvilke muligheter de har for medvirkning og medbestemmelse.

Nytilsatte, i alle typer stillinger, bør systematisk følges opp med god informasjon om kanaler for medvirkning og medbestemmelse. Det bør ikke være overlatt til tilfeldigheter som hvem du deler kontor med eller hvilken fagseksjon du tilhører, om du kjenner til dine muligheter. Funnene i rapporten tyder på at vi bør ha et ekstra blikk mot ansatte i midlertidige stillinger. Et tiltak kan være å bedre mottak av midlertidige nyansatte.

I tillegg til ansattes kunnskap om hvordan de kan delta i beslutningsprosesser er det også viktig med kollegafelleskap og nærmeste leders anerkjennelse og relasjonsorientering. Det å bli sett og anerkjent av kolleger og nærmeste leder har betydning for ansattes opplevelse av medvirkning. Det forutsetter allikevel at man som ansatt aktivt foretar seg noe for å medvirke, og da er kunnskap om kanalene viktig.

I forrige ARK kom det frem at deler av instituttet ønsket mer kunnskap om medvirkningslinjene ved ILU og NTNU. Det er viktig at det tas tak i og følges opp seksjonsvis. F.eks. har administrasjonen en egen temadag om dette i desember 2020. Kunnskap om linjene er essensielt for opplevelsen av medvirkning. Det er variasjon i hvilken grad de ansatte på instituttet har kontakt med sin tillitsvalgt om aktuelle saker, og det vil igjen påvirke opplevelsen av mulighet for medvirkning og medbestemmelse.

Det er også en opplevelse hos ansatte av at handlingsrommet på instituttnivå er lavt. Det er mange beslutninger som oppfattes at blir tatt høyere opp i organisasjonen uten at det er reell mulighet til medvirkning. Et aspekt ved dette er at informasjonsstrømmen generelt er for stor, og det er krevende å få med seg relevant informasjon.

Rapporten peker også på utfordringer ved større institutt hvor faggruppeledere har delegert personalansvar med medarbeidersamtaler og daglig oppfølging, samtidig som at det ikke er en del av formell ledelse i organisasjonen. Det ser ut til at det ikke er en selvfølge for ansatte ved NTNU å få medarbeidersamtale hvert år - og ved store institutt er det flere som ikke har hatt samtale enn ved mindre institutt. En bevisstgjøring omkring dette er kanskje på sin plass ved ILU? Spesielt kan det være viktig å følge opp at ansatte i midlertidige stillinger får gjennomført medarbeidersamtale. Som det kommer frem i rapporten, har ikke ansatte i midlertidige stillinger medarbeidersamtale så ofte.

Håndtering av konflikter

Utvalget stiller spørsmål til om nylig eksempler på sanksjoner og faktakartlegging i konfliktsaker kjent fra media kan føre til at ansatte blir redde for at medvirkning og medbestemmelse har en høy pris ved NTNU. Det er viktig å ansvarliggjøre ledere på at de må ta tak tidlig.

Tilgjengelighet

Som vi har nevnt tidligere, er det grunnleggende at tilstrekkelig informasjon er tilgjengelig på engelsk, dersom alle ansatte skal ha reelle muligheter for medvirkning og medbestemmelse.

Avslutning

Utvalget har gjennom arbeidet med høringsuttalelsen hatt diskusjoner om medvirkning og medbestemmelse på flere nivå ved NTNU. Vi har opplevd det som et nyttig arbeid og utvalget har i hovedsak vært samstemt. Det er positivt at NTNU har satt fokus på dette viktige temaet, og vi ønsker videre arbeid med dette velkommen.